Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. ● 12 февраль 1970 йил, пайшанба ◆ № 35 (14.501). ◆ Баҳоси 2 тийин.

Расмий хабарлар

«КОСМОС-323» ПАРВОЗДА

10 ФЕВРАЛДА Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-323» учирилди. Йўлдошга космик фазони тадбиқ этишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган.

(ТАСС).

1970 ЙИЛДА САВДО-СОТИҚ

ЧАКАНА товар обороти мамлакатда беш йиллик бошлангандан бери 40 миллиард сўмга кўпайди. Бу эса КПСС XXIII съезди Директиваларида кўзда тутилган миқдордан кўп. СССР савдо министри А. И. Струев давлат савдосининг раҳбар ходимлари кенгашида қилган докладида шу рақамларни кўрсатди. Кенгаш 10 февралда ўз ишини тамомлади.

Кенгаш ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Д. С. Полянский, КПСС Марказий Комитети савдо ва маиший хизмат бўлимининг мудири Я. И. Капнов қатнашдилар.

(ТАСС мухбири).
Москва.

ЖАНГОВАР ХОТИРАЛАР

Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округининг қурилиш бўлинмаларида совет халқининг Улуғ Ватан урушидаги ғалабасига 25 йил тўладиган кунни байрам қилишга тайёргарлик ишлари бошлаб юборилди. Фронтда қатнашган ветеранлар билан бу ерда бўлиб ўтган дастлабки учрашувларда, шонли айёмга бағишланган кечаларда ҳозир бўлган солдатлар кекса ўртоқларнинг қаҳрамонона жанглар тўғрисидаги хотираларини тингладилар.

ИШЧИЛАР СИНФИНИНГ ЮБИЛЕЙ МАРРАСИ

УЛУҒ Ленин юбилейи йили, Совет Иттифоқи Улуғ Ватан урушида қозонган тарихий ғалабанинг 25 йиллиги, беш йилликнинг якунловчи йили бўлган 1970 йилга барча совет кишилари сингари Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам эришилган муваффақиятлардан фахрланган, келажак истиқболини равшан тасаввур қилган ҳолда қадам қўйдилар.

Юбилей йилини республика меҳнаткашлари фан — техника тараққиётини жадаллаштириш, меҳнат унумдорлигини ва ишлаб чиқариш самарадорлигини анча ошириш негизида халқ хўжалигини янада юксалтиришнинг катта ва мураккаб вазифаларини ҳал этишлари лозим. КПСС Марказий Комитетининг «Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига» Тезисларида таъкидлаб ўтилганидек, коммунистик қурилиш йўлларида биз, Ленин сўзлари билан айтганда, жуда улкан иш қилишимиз, шу вақтгача бўлганидан бери анча кўп меҳнат сарфлашимиз лозим бўлади. Турмуш чуқур ўрганиш ва ижодий ҳал этиш лозим бўлган янги вазифалар ва проблемаларни ўртага қўймоқда.

Ўзбекистон меҳнаткашлари КПСС XXIII съезди Директиваларини бажара бориб, беш йиллик топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун социалистик мусабақани авж олдириб, ўтган тўрт йил мобайнида экономика, маданиятни ривожлантиришда ва халқнинг моддий фаровонлигини оширишда янги муваффақиятларга эришдилар. Республиканинг индустриал қуввати анча ошди. Ҳозир республикамизда саноатнинг 100 дан ортиқ тармоғи мавжуд бўлиб, у ўз маҳсулотини дунёнинг 80 дан ортиқ мамлакатига чиқариб сотмоқда. Шу давр ичида республикада ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми 24 процент кўпайди, 684 та саноат корхонаси янги шароитда ишлашга ўтказилди.

Аввал бўлганидек, оғир саноат тармоқлари тез суръатлар билан ривожланиб борди. Беш йилликнинг тўрт йилида ана шу тармоқларда маҳсулот ишлаб чиқаришнинг ўсиши қуйидагича бўлди: электр энергетика маҳсулоти 49,7 процент, химия ва нефть химияси маҳсулоти 54,1 процент, газ саноати маҳсулоти 76,4 процент, машинасозлик ва металл ишлаш маҳсулоти 37,8 процент кўпайди. Енгил саноат ва озиқ-овқат саноати тармоқларида ҳам маҳсулот ишлаб чиқариш ошди.

Энергетикада, химия саноатида, машинасозликда, енгил саноатда, озиқ-овқат саноатида ва бошқа тармоқларда янги ишлаб чиқариш қувватлари ишга туширилди. Химиянинг улкан иншооти — юз минглаб тонна юқори сифатли минерал ўғит ишлаб чиқарувчи Олмалиқ химия заводи рекорд бўларли қисқа муддатда, яъни бир йил ичида қуриб битказилди.

Олтин чиқариш саноати жадал ривожланмоқда. Совет кишисининг иродаси ва ақлзаковоти олдида даштлар ва саҳролар чекинмоқда ҳамда ўз хазиналарининг сирини ошкор қилмоқда. Мурунтов ва Чодак кон-саралаш комбинатлари ишлай бошлади.

Йилига беш миллион жуфт пойафзал ишлаб чиқара оладиган Фарғона пойафзал фабрикаси, 2 миллион плашч ишлаб чиқара оладиган Самарқанд тикувчилик фабрикаси, саккизта пахта тозалаш заводи ва бошқа бир қанча объектлар ишга туширилди.

1970 йилда саноат ва транспортнинг ҳамма тармоқлари янада ривож топади. Электр энергетикада ишлаб чиқариш ҳажми 10.2 процент, химия саноатида 21.9 процент, бинокорлик материаллари саноатида 13.6 процент кўпаяди. Электр энергия ишлаб чиқариш 17,2 миллиард киловатт соатга, газ қазиб олиш 31.6 миллиард кубометрга етади. Рангли металлургия барқ уриб ривож топади. Мис, молибден, вольфрам етказиб берувчи йирик марказ бўлган республика мамлакатнинг олтин қазиб чиқарувчи муҳим районига ҳам айланмоқда. Машинасозлик маҳсулоти, аввало пахтачилик учун керакли машина ва механизмлар ишлаб чиқариш кўпайтирилади. Юбилей йилида Тошкент трактор заводининг конвейерида пахтачиликка мослаштирилган минглаб трактор тайёрланади.

Енгил саноат, пахта тозалаш, гўшт-сут, озиқ-овқат саноати, маҳаллий саноат ва бошқа саноат тармоқлари янада ривож топади, бу эса меҳнаткашларни халқ истеъмоли моллари билан таъминлашни анча яхшилаш имконини беради.

1970 йилда республика темир йўл транспорти қудратли локомотивлар олади, магистралларнинг поезд ўтказиш қобилиятини оширувчи иншоотлар ишга туширилади. Умумий фойдаланишдаги автомобиль транспорти юк оборотининг ҳажмини 12 процент ошириш кўзда тутилади. Авиация ёрдамида юк ташиш, транспортнинг бошқа воситалари билан юк ташиш ва пассажирлар ташиш анча кўпайтирилади.

В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводи билан Мирзачўл районидаги В. И. Ленин номли совхоз коллективлари 1970 йил арафасида Ленин юбилейини муносиб кутиб олиш ва беш йиллик топшириқларини муддатидан олдин бажариш юзасидан қимматли ватанпарварлик ташаббуси бошладилар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъқуллаган бу ватанпарварлик ташаббусини республиканинг ҳамма меҳнаткашлари қўллаб-қувватладилар. Ленин юбилейи яқинлашган сари социалистик мусобақа шу қадар кенг қулоч ёзмоқда. Саноат корхоналари ва транспорт ташкилотларининг кўпчилиги январь ойи программасини муддатидан олдин бажарди.

КПСС Марказий Комитетининг «Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига» Тезисларидан, КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVII пленуми қарорларидан руҳланган республика меҳнаткашлари шонли меҳнат анъаналарини тағин ҳам кўпайтиришга, Ленин юбилейини муносиб кутиб олиш учун умумхалқ кураши ишига, беш йиллик топшириқларини муддатидан олдин бажариш ишига, мамлакатимизда коммунизм қурилиши ишига ўзларининг бутун кучларини, билимларини ва қобилиятларини сафарбар қилишга қаттиқ бел боғлагандирлар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР САНОАТ ВА ТРАНСПОРТ КОЛЛЕКТИВЛАРИ ИШЧИЛАРИ, ИНЖЕНЕР-ТЕХНИК ХОДИМЛАРИ ВА ХИЗМАТЧИЛАРИНИНГ 1970 ЙИЛГИ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Саноат корхоналари ва транспорт ташкилотлари коллективлари В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига бошланган умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб, беш йиллик топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун курашиб, ўз резервлари ва имкониятларини ҳисоблаб чиқдилар ва шу асосда 1970 юбилей йили учун қуйидаги социалистик мажбуриятларни олдилар:

Меҳнат унумдорлигини; ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ҳар томонлама ошириш, асосий фондлардан ва резервлардан яхшироқ фойдаланиш, фан, техника ва илғор тажриба муваффақиятларини ишлаб чиқаришга тағин ҳам кенг кўламда жорий этиш, ишлаб чиқариш жараёнларини комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш негизида ҳамда шу йўл билан саноат маҳсулотини реализация қилиш йиллик планини муддатидан олдин — 1970 йил 28 декабрда бажарамиз.

Йиллик пландан ташқари 37 минг тонна минерал ўғит, 42 минг тонна нефть, 355 миллион кубметр табиий газ, 50 минг тонна кўмир, 3 минг тонна пўлат, 6 минг тонна прокат, 25 та трактор, 125 трактор прицепи, 250 минг сўмлик химия ва электр техника ускуналари, 1220 минг сўмлик қишлоқ хўжалик машиналари ва уларнинг запас қисмлари, 18,7 минг тонна пахта толаси ва бошқа кўпгина маҳсулотларни ишлаб чиқариб, реализация қиламиз.

Фойдали қазилмаларнинг ҳамма турларининг запасларини кўпайтириш топшириқларини ошириб бажарамиз, жумладан олтин запасларини кўпайтириш топшириғини 2 процент, табиий газ запасларини кўпайтириш топшириғини 20 миллиард куб метр миқдорида ошириб бажарамиз. 2 та олтин конини разведка қилиш учун тайёрлаймиз ва разведка мақсадида чуқур пармалаш учун 2 та структурани планга қўшимча равишда шай қилиб қўямиз.

Аҳолини халқ истеъмол моллари ва маҳсулотлари билан тағин ҳам тўлиқ таъминлаш мақсадида йил охиригача пландан ташқари 286 минг метр шойи газлама, 5,6 миллион сўмлик кийим-кечак, 230 минг жуфт чарм-пойафзал, 475 минг сўмлик мебель, 435 мингта устки ва ички трикотаж, 2 минг тонна қаймоғи олинмаган сут маҳсулоти, 2,5 миллион шартли банка консерва ва кўпгина бошқа моллар ишлаб чиқариб, реализация қиламиз.

Меҳнат унумдорлигини ошириш юзасидан планда белгиланган топшириқни камида ўн процент орттиришни таъминлаймиз.

Иқтисод қилиш ва тежамкорлик учун курашни кучайтириш йўли билан камида 100 миллион киловатт соат электр энергияни, 28 минг тонна шартли ёқилғини, 6 минг тонна қора ва рангли металларни, 171 минг квадрат метр ип газлама ва ўраш материалларини, 2.000 тонна пахтани, 2 миллион квадрат дециметр чарм товарларни тежаб қоламиз. Тахта, дераза ойнаси, шифер ҳамда хомашё ва материалларнинг бошқа турларини бутун чоралар билан иқтисод қиламиз.

Меҳнатни ва ишлаб чиқаришни яхшироқ ташкил этиш, меҳнатни илмий ташкил қилиш планларини жорий этиш, моддий ва меҳнат ресурсларини тежаш, унумсиз ҳаражатларни қисқартириш ва корхоналарнинг рентабелли ишлашини ошириш ҳисобига товар маҳсулот таннархини камайтириб, пландан ташқари камида 14 миллион сўм фойда оламиз.

Фан ва техниканинг энг янги муваффақиятларидан, илғор технологиядан яхшироқ фойдаланиш, ишлаб чиқаришни комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш ишларини кенгайтириш йўли билан 71 та комплекс механизациялашган поток линиялар ва конвейерларни ишга туширамиз, камида 3 минг 600 та серунум машина-ускуналарни ишлаб чиқаришга жорий этамиз, маҳсулотнинг камида 1.000 та янги турини ишлаб чиқаришни ўзлаштирамиз, техника тараққиётига доир бошқа кўп тадбирларни амалга оширамиз. Ана шуларни жорий этиш туфайли йилига 7 миллион сўмдан ортиқ тежам оламиз.

Меҳнатни, ишлаб чиқаришни ва бошқарувни илмий ташкил қилишга доир республика конференциясининг тавсияларини амалга ошириб, йил охиригача меҳнатни илмий ташкил қилишнинг шартли равишда йилига 14 миллион сўм тежам берадиган камида 1.800 та плани жорий этилишини таъминлаймиз. Рационализаторлик таклифлари ва ихтироларини жорий этиш ҳисобига шартли равишда йилига камида 36 миллион сўм тежам оламиз.

Маҳсулотни нуқсонсиз ишлаб чиқариб, уни биринчи тақдим этишдаёқ топшириш юзасидан саратовликлар методини тағин ҳам кенг қўлланамиз ва бир қанча буюмларни давлат «Сифат белгиси» берилишга тақдим этамиз.

Ишлаб чиқариш маданиятини янада оширишни, меҳнаткашларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилашни таъминлаймиз.

Саноат ходимлари капитал маблағларнинг самарадорлигини оширишга катта аҳамият бериб қувватларни муддатидан илгари ишга тушириш ва ўзлаштириш, қурилиш ташкилотларига ҳар томонлама ёрдам бериш ва ишга тушириладиган объектларни малакали кадрлар билан таъминлаш учун ҳамма чораларни кўриш мажбуриятини оладилар.

Областларнинг ва Қорақалпоғистон АССРнинг саноат ходимлари 1970 йил учун қуйидаги социалистик мажбуриятларни қабул қиладилар:

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИДА

ТОВАР маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш давлат йиллик планини муддатидан олдин, 28 декабрда бажарамиз. Меҳнат унумдорлигини ошириш планини 2 процент ортиғи билан бажарамиз. Йиллик пландан ташқари 3 минг тонна пўлат, 5.600 тонна навли прокат, 400 тонна тунука, 16 минг тонна минерал ўғит, 1000 тонна рафинация қилинган мис, 125 та автомобилга ва тракторга тиркаладиган прицеп, 1 миллион сўмлик қаттиқ қотишма ва кийин эрийдиган металлар, 5 миллион куб метр энергетика гази, 250 минг сўмлик химия ускуналари, 9 та осма электр кран, 500 та холодильник, 120 минг жуфт пойафзал, 135 минг сўмлик консерва, 1500 тонна нон-булка ва кондитер маҳсулотлари ҳамда бошқа кўпгина маҳсулотлар ишлаб чиқарамиз.

Ленин юбилейи куни — 22 апрелда енгил саноат корхоналарининг коллективлари 1.5 миллион квадрат метр газлама, 75 минг жуфт пойафзал, 12 мингтадан ортиқ кийим-кечак ва трикотаж маҳсулотлари ҳамда маҳсулотнинг бошқа кўп турларини тежаб қолинган хом ашё ва материаллардан ишлаб чиқаришга қарор бердик.

1969 йилги даражага нисбатан оғир саноат ва машинасозлик корхоналарида маданий-маиший буюмлар ва рўзғор ашёлари ишлаб чиқаришни 15 процент оширишни таъминлаймиз, бу буюмларнинг турларини кўпайтирамиз ва сифатини яхшилаймиз.

Чиқариладиган маҳсулотнинг таннархини камайтириш йўли билан камида 4 миллион сўм тежам оламиз, товар маҳсулотни реализация қилишдан планга қўшимча равишда 6 миллион сўм фойда кўрамиз.

Беш йилликнинг якунловчи йилида 50 миллион киловатт соат электр энергияни, 15.5 минг тонна шартли ёқилғини, 3 минг тонна қора ва рангли металларни ҳамда бошқа кўп турдаги хом ашё ва материалларни тежаб қоламиз.

Конструкторлик ва илмий-тадқиқот ташкилотлари билан ҳамкорликда саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши тармоқларини янги машиналар, механизмлар билан таъминлашга, уларнинг техникавий даражасини оширишга бутун чоралар билан ҳаракат қиламиз. Шу мақсадда 1970 йилда махсус кучайтиргич рули ва унификация қилинган ўриндиғи бўлган «Т-28Х4» тракторини, «МТЗ-50Х» тракторига ўрнатиладиган тўрт қаторли пахта териш машинасини, «ОВХ-14» маркали кенг қамровли пуркагични, «УСС-1» универсал сушилкани, нам пахтани қуритиб берувчи «СВХ» сепараторини, «3-КВ» пахта толаси конденсаторини, «РЛ-260-4-1» маркали пилталаш машинасини ва «ПК-100-69-4» маркали ип йигириш-пишитиш машинасини ишлаб чиқаришни ўзлаштирамиз.

«ХН-3,6» маркали кенг жўякларда ишловчи тўрт қаторли пахта териш машинасининг, «Р-260-4-2» пилталаш машинасининг, «ТКС-132-1» титиш-ўраш машинасининг, шиша ойнасини тортиб ўровчи «РКС—132» машинасининг ротация типидаги «ПР—6» ва «ПР—2,5» бир ўқли кўчма компрессор станцияларининг тажриба нусхаларини тайёрлаймиз.

Кийим-кечак, пойафзал ва халқ истеъмол қиладиган бошқа молларнинг 400 тадан ортиқ янги турини ишлаб чиқаришни ўзлаштирамиз.

Меҳнатни илмий ташкил қилишнинг камида 800 та планини ва сал кам 4 мингта тадбирни ишлаб чиқиб, жорий этамиз ва шу йўл билан 3,5 миллион сўмдан кўпроқ шартли йиллик тежам оламиз. 15 та корхона ва цехда ишлаб чиқариш маданиятини меҳнатни илмий ташкил қилиш ва саноат эстетикаси талаблари даражасига кўтарамиз.

Саратовликларнинг маҳсулот сифатини ошириш ва уни биринчи бор тақдим этишнинг ўзида топшириш методини кенг оммалаштирамиз. «ПК-100М» ип йигириш-ўраш машинасини, асбоцемент қувурларни, консерва, гўшт-сут, нон-булка ва кондитер маҳсулотларини «Сифат белгиси» давлат аттестациясига тайёрлаймиз.

Йилига 25 миллион сўм шартли тежам берадиган камида 22 мингта рационализаторлик таклифи ва ихтирони ишлаб чиқаришга жорий этамиз.

СИРДАРЁ ОБЛАСТИДА

САНОАТ маҳсулотини реализация қилиш йиллик планини муддатидан олдин — 27 декабрда бажарамиз. Йил охиригача 4 миллион сўмлик маҳсулот, шу жумладан 2300 тонна пахта толаси, 180 тонна линт, 1000 куб метр силикальцид, 7360 куб метр йиғма-темир бетон, 2 минг квадрат метр гипс-прокат плиталар, 100 тонна оҳак, қаймоғи олинмаган 290 тонна сут маҳсулоти реализация қиламиз. Меҳнат унумдорлигини планда белгиланганидан 0,2 процент оширамиз. Маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини 1969 йилда эришилган даражадан 11.7 процент оширишга эришамиз. Маҳсулот таннархини камайтириш йўли билан пландан ташқари 983 минг сўм фойда оламиз.

Жеттисой пиво заводида карбонат ангидрид газини тутиб қолувчи ускунани, Жеттисойдаги «Стройдеталь» заводида пенобетон, олдиндан таранг тортилган арматурали ичи ғовак плиталар ускуналарини, йирик панелли керамзит панеллар ишлаб чиқарувчи технология линиясини ишлаб чиқаришга жорий этамиз. «Промжилстрой» трестининг саноат корхоналарида осма ва минора кранлар, махсус пайвандлаш станокларини ўрнатамиз. Янги техникага доир тадбирларни жорий этиш йўли билан йилига 560 минг сўм миқдорида шартли тежам оламиз.

Саратовликларнинг маҳсулот сифатини ошириш методини жорий этиб, силикальцид, каналлар бетига ётқизиладиган прокат темир-бетон плиталар, гипс-прокат плиталар, йиғма-темир бетон уйларининг элементлари ва деталларини биринчи бор тақдим этишданоқ топширишга эришамиз.

1,8 миллион киловатт соат электр энергияни, 925 тонна пахтани, 38 минг квадрат метр ўров газламаларини, 170 тонна металлни, 55 тонна ўров симларини, шартли 2883 тонна ёқилғини тежаб қоламиз.

Йилига шартли равишда 263 минг сўмни тежаб қоладиган 445 та рационализаторлик таклифини ишлаб чиқаришга жорий этамиз. Таълимнинг турли шаклларида камида 1800 ишчи ва инженер-техник ходим тайёрлаймиз ва малакасини оширамиз.

1970 йил 22 апрелга қадар областни ёппасига электрлаштириб бўламиз.

ФАРҒОНА ОБЛАСТИДА

САНОАТ маҳсулотини реализация қилиш йиллик планини муддатидан олдин, 28 декабрда бажарамиз.

Ишлаб чиқариш ҳажмини 1969 йилга нисбатан 7 процент оширишни таъминлаймиз.

Меҳнат унумдорлигини планда белгиланганидан 1,7 процент ва 1969 йилда эришилган даражадан 3.7 процент оширамиз.

Йил охиригача пландан ташқари бир неча миллион сўмлик саноат маҳсулотини, жумладан 3 миллион киловатт соат электр энергияни, 6 минг тонна нефтни, 4 минг тонна ёнилғи-мойлаш материалларини, 9 минг тонна минерал ўғитни, 2250 тонна пахта толасини, 110 тонна линтни, 236 минг метр шойи газламани, 155 минг метр ип газламани, 20 минг жуфт пайпоқни, 65 минг жуфт чарм-пойафзални, 485 тонна тозаланган ёғни, 205 тонна нон-булка маҳсулотларини, 205 тонна кондитер маҳсулотларини, 100 тонна қаймоғи олинмаган сут маҳсулотини реализация қиламиз.

Ишлаб чиқариладиган маҳсулотнинг таннархини камайтириш йўли билан пландан ташқари 1.4 миллион сўм фойда оламиз.

Хом ашё, материаллар, энергетика ресурсларидан рационал фойдаланиш ҳисобига 1.1 миллион сўмни тежаб қолишга, чиқариладиган маҳсулотнинг таннархини камайтириш йўли билан эса 700 минг сўмни тежаб қолишга эришамиз.

27 миллион киловатт соат электр энергияни, 2000 тонна шартли ёқилғини, 640 тонна қора ва рангли металларни, 1 миллион 400 минг квадрат дециметр чарм товарларни тежаб қоламиз.

760 та янги серунум машина-ускуналарни, 15 та поток линияни ўрнатамиз, янги маҳсулотнинг 272 турини ўзлаштирамиз. Саратовликларнинг маҳсулот сифатини ошириш ва биринчи бор тақдим этишдаёқ нуқсонсиз топшириш методини кенг жорий этамиз.

3 мингта рационализаторлик таклифини жорий этиш йўли билан йилига шартли равишда 2.8 миллион сўмни тежаб қоламиз.

Корхоналарда 5300 ишчи тайёрлаймиз ҳамда 7900 ишчи ва инженер-техник ходимнинг малакасини оширамиз.

НАМАНГАН ОБЛАСТИДА

САНОАТ маҳсулотини реализация қилиш планини 23 декабргача бажарамиз. Йил охиригача пландан ташқари 6 миллион сўмлик маҳсулотни, шу жумладан 50 минг метр шойи газламаларни, 200 минг метр ип-газламаларни, 1330 тонна пахта толасини, 520 тонна ўсимлик мойини, 300 тонна қаймоғи олинмаган сут маҳсулотини, шартли 400 минг банка консервани ва бошқа кўпгина маҳсулотларни реализация қиламиз.

Маҳсулот таннархини камайтириш йўли билан пландан ташқари 700 минг сўм фойда оламиз.

4 миллион киловатт соат электр энергия, шартли 4500 тонна ёқилғи, 160 тонна қора ва рангли металлар, 8600 квадрат метр ип-газлама ва ўров газламалари, 300 тонна пахта тежаймиз. Ҳаммаси бўлиб 1,5 миллион сўмликдан кўпроқ хом ашё ва материаллар тежаймиз. 5 та поток линиялари ва конвейерлар ўрнатамиз, иш унуми юксак бўлган ва шартли равишда йилига 955 минг сўмни тежайдиган 847 та ускуна ўрнатамиз, маҳсулотларнинг 40 та янги турини ўзлаштирамиз. Меҳнатни илмий ташкил этишнинг йилига шартли равишда 718 минг сўм иқтисодий манфаат беришга мўлжалланган 231 та планини жорий қиламиз. Саратовликлар методи бўйича маҳсулотни бенуқсон тайёрлаб бериш методини жорий қиламиз. Шу маҳсулотларнинг бир қанча турларини давлат «Сифат белгиси» олиш учун тақдим этамиз. 948 та рационализаторлик таклифларини ва ихтироларини жорий қилиб, йилига шартли равишда 860 минг сўм маблағ тежалишига эришамиз.

Саноат корхоналарида 5270 ишчини якка тартибда ва курсларда ўқитиб тайёрлаймиз.

АНДИЖОН ОБЛАСТИДА

САНОАТ маҳсулотини реализация қилиш планини муддатидан олдин 27 декабрда бажариб бўламиз.

Беш йил ичида пландан ташқари 14 миллион сўмлик саноат маҳсулотини реализация қиламиз, бу йилнинг ўзида эса пландан ташқари 6 миллион сўмлик саноат маҳсулотини, шу жумладан 2 миллион киловатт соат электр энергияни, 21 минг тонна нефтни, 330 минг сўмлик қишлоқ хўжалик машиналари ва уларга керакли запас қисмларни, 1320 тонна пахта толаси ва линтни, 60 минг жуфт чарм пойафзални, 135 минг дона устки ва ички трикотажни, 430 тонна ўсимлик мойини, 100 минг шартли банка консервани, 80 тонна қаймоғи олинмаган сут маҳсулотини реализация қиламиз

Меҳнат унумдорлигини пландагига нисбатан 1,5 процент оширамиз.

3,6 миллион киловатт соат электр энергияни, 600 тонна шартли ёқилғини, 900 тонна қора ва рангли металларни, 300 тонна пахтани, 28 минг квадрат метр ип-газлама ва ўров газламаларини ҳамда 700 минг сўмлик бошқа материалларни тежаб қоламиз.

Маҳсулот таннархини камайтириш йўли билан пландан ташқари 900 минг сўмлик фойда оламиз. 10 та поток линияси ва конвейерларни ишлаб чиқаришга жорий қиламиз, маҳсулотларнинг 68 та янги турларини ўзлаштирамиз, янги техникага ва илғор технологияга доир 650 та ташкилий-техникавий тадбирларни амалга ошириб, 1,8 миллион сўм иқтисодий манфаат олишга эришамиз.

Меҳнатни илмий ташкил этишнинг йилига шартли равишда 580 минг сўм иқтисодий манфаат берадиган 296 та планни жорий қиламиз. 1050 та рационализаторлик таклифларини амалга ошириб йилига шартли равишда 720 минг сўм маблағ тежалишига эришамиз.

3940 ишчини якка тартибда ва бригада усулида ўқитиб, уларга оммавий касбларни ўргатамиз, 3150 кишининг малакасини оширамиз.

САМАРҚАНД ОБЛАСТИДА

САНОАТ маҳсулотини реализация қилиш йиллик планини муддатидан олдин — 25 декабрда бажарамиз. Бу йил пландан ташқари 10 миллион сўмлик маҳсулотни, беш йил ичида эса 24 миллион сўмлик маҳсулотни ва шу жумладан бир йил ичида: 2 минг тонна аммонийлашган суперфосфатни, 30 минг жуфт чарм пойафзалларни, 2300 минг сўмлик тикилган буюмларни, қишлоқ хўжалик машиналари учун 90 минг сўмлик запас қисмларни, 700 минг шартли банка консервани реализация қиламиз.

— Пландан ташқари 1,5 миллион сўм фойда оламиз.

2340 минг киловатт соат электр энергия, 770 тонна қора ва рангли металл, 5 минг квадрат метр ип газлама ва ўров газламалари, 580 минг квадрат дециметр чарм, 600 минг сўмлик бошқа хил хом ашё ва материалларни тежаб қоламиз.

Техника тараққиётига доир 417 та тадбирни амалга ошириб, йилига 990 минг сўмлик шартли маблағни тежаб қоламиз. 18 та поток линиялари ва конвейерларни, иш унуми юксак бўлган 230 та ускуналарни ўрнатамиз, 181 хил янги буюмларни ишлаб чиқаришни ўзлаштирамиз. Меҳнатни илмий ташкил этишнинг 182 та планини амалга ошириб, йилига шартли равишда 500 минг сўм маблағ тежалишига эришамиз. 2300 та рационализаторлик таклифларини ва ихтироларни ишлаб чиқаришга жорий қилиб, йилига шартли равишда 2 миллион сўм маблағни тежаб қоламиз.

Саратовликларнинг маҳсулотни нуқсонсиз ишлаб чиқариш методини кенг жорий қиламиз ва биринчи тақдим қилинишдаёқ қабул қилиб олинадиган маҳсулотларни кўпайтирамиз. Катта корхоналарда коллективларни ижтимоий ривожлантиришнинг перспектив планларини тузишни амалга оширамиз. 7 минг кишини малакали ишчи қилиб тайёрлаймиз. 2008 кишига иккинчи касб ўргатамиз ва уларнинг малакаларини оширамиз.

БУХОРО ОБЛАСТИДА

САНОАТ маҳсулотини реализация қилиш йиллик планини муддатидан олдин, 26 декабрда бажарамиз.

(Давоми иккинчи бетда).

ИШЧИЛАР СИНФИНИНГ ЮБИЛЕЙ МАРРАСИ

(Боши биринчи бетда).

Пландан ташқари, 12 миллион сўмлик маҳсулотни шу жумладан 10 миллион киловатт соат электр энергияни, 10 минг тонна минерал ўғитларни, 600 тонна нитрилакрил кислотани, 500 тонна сирка кислотасини, 305 миллион куб метр табиий газни, 11 минг тонна нефтни, 3 минг тонна пахта толасини, 35 тонна линтни, 1 минг куб метр йиғма темир бетонни, 60 минг дона трикотаж буюмларни, 14 минг жуфт пойафзални, 230 минг сўмлик тикилган буюмларни, 70 тонна нон ва булкаларни, 120 тонна ўсимлик мойини, 80 минг дона қоракўл терисини реализация қиламиз.

Меҳнат унумдорлигини пландагига нисбатан бир процент оширамиз. Чиқарилаётган маҳсулот таннархини 1.5 миллион сўм миқдорида камайтирамиз.

12.6 миллион киловатт соат электр энергияни, шартли 1.5 минг тонна ёқилғини, 419 тонна қора ва рангли металларни, 26 минг квадрат метр ип газлама ва ўров газламаларини, 300 минг квадрат дециметр чармни тежаб қоламиз.

Иш унуми юксак бўлган 350 та технологик ускуналарни, 16 та конвейер ва поток линияларини жорий қиламиз, 3 та газ йиғув пунктларининг ишини автоматлаштирамиз, маҳсулотнинг 7 та янги турини ўзлаштирамиз. Меҳнатни илмий ташкил этишнинг 50 та планини амалга оширамиз, рационализаторлик таклифини жорий этиш билан йилига шартли равишда 3 миллион сўм маблағни тежаб қолишга эришамиз.

Турли курсларда, семинарларда, мактабларда 11630 кишини ўқитамиз ва малакасини оширамиз.

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИДА

САНОАТ маҳсулотларини реализация қилиш йиллик планини муддатидан олдин, 25 декабрда бажарамиз. Саноат маҳсулотини ишлаб чиқариш ҳажмини 1969 йилдагига нисбатан 6 процент кўпайтиришни таъминлаймиз. Йил охиригача пландан ташқари 3,1 миллион сўмлик маҳсулотни, шу жумладан: 40 миллион куб метр табиий газни, 1000 тонна нефтни, 2550 тонна пахта толасини, 145 тонна линтни, 77 тонна пахта мойини, 60 тонна гўшт—колбасаларни, 300 тонна нон-булкаларни, 66 тонна қаймоғи олинмаган сут маҳсулотларини, 185 минг шартли банка консерва ва бошқа кўпгина маҳсулотларни реализация қиламиз.

Меҳнат унумдорлигини пландагига нисбатан 1,2 процент оширамиз. Пландан ташқари 102 минг сўмлик фойда оламиз.

0,5 миллион киловатт соат электр энергия тежаймиз. 150 та янги ускуналарни ўрнатамиз, 29 хил янги маҳсулотларни ишлаб чиқаришни ўзлаштирамиз. Меҳнатни илмий ташкил этиш бўйича 58 та тадбирни амалга ошириб шартли равишда йилига 64 минг сўм фойда олишга эришамиз. 245 та рационализаторлик таклифларини амалга ошириб, шартли равишда йилига 200 минг сўмлик маблағни тежаб қоламиз. Чиқарилаётган маҳсулот сифатини муттасил ошираберамиз, саратовликларнинг маҳсулотни биринчи тақдим этишдаёқ нуқсонсиз топшириш методини кенг жорий қиламиз.

Якка тартибда бригадаларда ва курсларда ўқитиш йўли билан 2600 ишчи тайёрлаймиз.

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИДА

САНОАТ маҳсулотини реализация қилиш йиллик планини 28 декабргача бажарамиз. Пландан ташқари беш йил ичида 8,7 миллион сўмлик маҳсулотни, бир йил ичида эса, 2,7 миллион сўмлик маҳсулотни, шу жумладан 0,8 миллион киловатт соат электр энергияни, 3 минг тонна нефтни, 800 тонна пахта толасини, 2 минг куб метр темир-бетон буюмларини, 1000 тонна оҳакни, 50 тонна нон-булкаларни, 250 минг сўмлик гўшт-колбасаларни, 60 тонна қаймоғи олинмаган сут маҳсулотларини, 300 тонна ўсимлик мойини, 20 минг сўмлик тикилган буюмларни, 420 жуфт пойафзални реализация қиламиз.

Чиқарилаётган маҳсулот таннархини пландагига нисбатан 0,5 процент камайтирамиз ва шу йўл билан пландан ташқари 350 минг сўм фойда оламиз.

Меҳнат унумдорлигини пландагига нисбатан 1.5 процент оширамиз.

Йилига 1,5 миллион киловатт соат электр энергияни, 420 тонна ёқилғини, 220 тонна металлни, 26 минг квадрат метр газламани, 300 тонна цементни ва 80 минг сўмлик бошқа материалларни тежаб қоламиз.

5 та поток линияси ва конвейерларни, иш унуми юксак бўлган 380 та ускуналарни ўрнатамиз. 18 хил янги маҳсулотни ишлаб чиқаришни ўзлаштирамиз, янги техникани жорий қилиш йўли билан йилига 840 минг сўмлик маблағни тежаб қолишга эришамиз.

Бир йил ичида меҳнатни илмий ташкил этишнинг 29 та планини ишлаб чиқиб, бир йил ичида амалга оширамиз ва йилига 725 минг сўмлик маблағни тежаб қоламиз.

Ишлаб чиқариш маданиятини янада оширишни, саноат эстетикасини жорий қилишни, меҳнаткашларининг меҳнат ва турмуш шароитини соғломлаштиришни таъминлаймиз.

485 та рационализаторлик таклифларини ишлаб чиқаришга жорий қилиб, йилига шартли равишда 690 минг сўмлик маблағни тежаб қоламиз.

Ҳамма ихтисослар бўйича 980 кишини ўқитиб, янги кадрлар тайёрлаймиз ва 1200 ишчининг малакасини оширамиз.

ХОРАЗМ ОБЛАСТИДА

САНОАТ маҳсулотини реализация қилиш йиллик планини 26 декабрга бажарамиз. Пландан ташқари 4 миллион 100 минг сўмлик маҳсулотни, шу жумладан 1530 тонна пахта толасини, 126 тонна линтни, 190 тонна ўсимлик мойини, 30 тонна кир совунни, 60 тонна гўшт маҳсулотларини, 12 минг сўмлик гилам молларни реализация қиламиз. Меҳнат унумдорлигини пландагига нисбатан 2.3 процент оширамиз.

22 хил янги маҳсулотларни ўзлаштирамиз, иш унуми юксак бўлган 333 та янги ускуналарни жорий қилиб, йилига шартли равишда 368 минг сўмлик маблағни тежаймиз. Меҳнатни илмий ташкил этиш планларини жорий қилиш йўли билан йилига шартли равишда 330 минг сўмлик маблағни тежаб қоламиз. 1 миллион 330 минг киловатт-соат электр энергияни, 20 тонна симни, 24 минг квадрат метр ўров газламасини, 260 тонна пахтани ҳамда 1088 минг сўмлик бошқа хил хом-ашё ва материалларни тежаб қоламиз.

Саратовликларнинг маҳсулотни нуқсонсиз тайёрлаб бериш методини кенг жорий қилиш асосида маҳсулотнинг 85 процентини биринчи тақдим этилишдаёқ қабул қилиб олинишига эришамиз, озиқ-овқат маҳсулотлари балини пландаги 0,97 дан 0,98 даражага оширамиз, рекламациялар сонини жуда камайтиришга эришамиз.

195 кишини юқори малакали ишчилар қилиб тайёрлаймиз ва 1680 кишининг малакасини оширамиз.

294 та рационализаторлик таклифларини жорий қилиб, йилига шартли равишда 132 минг сўм маблағни тежаб қоламиз.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССРда

САНОАТ маҳсулотини реализация қилиш йиллик планини муддатидан олдин 26 декабрда бажарамиз. Беш йил ичида пландан ташқари 13,8 миллион сўмлик маҳсулотни, бир йил ичида эса 2,5 миллион сўмлик маҳсулотни реализация қиламиз, шу жумладан;

10 миллион киловатт соат электр энергияни, 3 минг тонна пахта толасини, 1 миллион дона ғиштни, 2 минг куб метр товар аглопоритни, 1000 тонна оҳакни, 100 тонна ўсимлик мойини, 100 центнер балиқ маҳсулотларини, 200 минг шартли банка консерваларни, 400 тонна аралаш озуқаларни реализация қиламиз.

Меҳнат унумдорлигини пландагига нисбатан 2 процент оширамиз.

Пландан ташқари 250 минг сўмлик фойда оламиз. Қурилиш материалларининг янги турларини: аглопорит бетон блокларни, сирланган плиталарни, ғиштнинг янги турларини ва маҳаллий саноат маҳсулотларининг янги турларини ишлаб чиқаришни ўзлаштирамиз.

Чиқарилаётган пахта толасининг сифатини оширамиз.

1.5 миллион киловатт соат электр энергияни, 910 тонна шартли ёқилғини, 15 минг квадрат метр ип-газлама ва ўров газламаларини, 350 тонна пахтани, 450 минг сўмлик бошқа ҳар хил хомашё ва материалларни тежаб қоламиз.

Меҳнатни илмий ташкил этишнинг 35 та планини жорий қилиб, йилига шартли равишда 65 минг сўмлик маблағни тежаб қоламиз. 210 та рационализаторлик таклифларини амалга ошириб, йилига шартли равишда 140 минг сўмлик маблағни тежашга эришамиз.

1100 ишчини якка тартибда ўқитиб, малакасини оширамиз.

ТРАНСПОРТДА

ТЕМИР йўлларда юк ташиш йиллик планини муддатидан олдин, 29 декабрда, кўмир ва цемент ташиш планини 25 декабрда бажарамиз. Йил охиригача пландан ташқари камида 360 минг тонна халқ хўжалик юкларини ташиб берамиз.

Вагонларда ташилаётган юклар миқдорини пландагига нисбатан камида 5 тонна-километр нетто миқдорида кўпайтирамиз, локомотивларнинг иш унумини 3000 тонна километр брутто кўпайтирамиз.

Энг серқатнов Жиззах-Самарқанд участкасида темирйўлнинг поездларни ўтказиш қувватини 5 процент кўпайтирамиз.

Поездлар ҳаракатини яхшироқ ташкил этиш ҳамда темирйўл станциялари ва транспорт цехларининг, саноат корхоналари ва қурилишларнинг ишлашини яхшилаш йўли билан вагонлар оборотини камида 0,5 соат тезлаштирамиз.

Вагонларнинг депода ремонтда туриш вақтини 0,2 соат ва жорий ремонтда туриш вақтини 0,5 соат қисқартирамиз.

Барча темирйўл корхоналарининг рентабель ишлашига ва пландан ташқари камида 500 минг сўм фойда олишга эришамиз.

Беш йилликнинг рационализаторлик фондига 22 апрелгача камида 300 минг сўм, йил охиригача эса беш йил учун қабул қилинган мажбуриятдан ташқари яна камида 1 миллион 200 минг сўм жамғарма берамиз.

Темирйўл кучи билан бажарилаётган уй-жой қурилиши йиллик планини 28 декабрга қадар тугаллаймиз. Объектларни энг камида «яхши» баҳо билан фойдаланишга топширамиз.

Йил давомида камида 6200 тонна шартли ёқилғини тежаб қоламиз ва Ленин юбилейи кунларида, 21—22 апрелда йўлда қатнаётган поездларнинг ҳаммасини тежалган ёқилғи билан ишлатамиз.

Автомобилларда юк ташиш йиллик планини 27 декабрда бажарамиз ва йил охиригача пландан ташқари 1250 минг тонна халқ хўжалик юкларини ташиб берамиз; автомобилларда юк ташиш ишида меҳнат унумдорлигини ошириш топшириғини 0,5 процент, саноат ишлаб чиқаришида эса 1 процент ошириб бажарамиз; рентабелликни ва меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан пландан ташқари камида 300 минг сўм фойда олишга, ремонт-қурилиш ишларининг йиллик планини муддатидан олдин, 25 декабргача бажаришга эришамиз.

Транспортнинг саноат корхоналарида йиллик планни 25 декабргача бажаришга ва қўшимча равишда 250 минг сўмлик маҳсулотни реализация қилишга эришамиз.

10500 кишини учинчи класс ҳайдовчи қилиб тайёрлаймиз, 9720 ҳайдовчининг малакасини оширамиз, оммавий касбга эга бўлган 2030 ходимни тайёрлаймиз ва малакасини оширамиз.

Самолётларда юк ташиш беш йиллик планини муддатидан олдин, 7 ноябрда бажарамиз, йиллик планни 29 декабрда, тўрт ойлик планни эса В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги кунигача бажарамиз.

Самолёт-моторлар паркидан яхшироқ фойдаланиш, маҳсулот таннархини камайтириш ва бошқа тадбирларни амалга ошириш асосида пландан ташқари 300 минг сўмлик фойда оламиз, рентабелликни 0,3 процент кўпайтирамиз.

Меҳнатни ташкил этишнинг прогрессив формаларини жорий қилиш йўли билан самолётлар ва вертолётларнинг техника хизмати кўрсатилаётганлигида тўхтаб қолиш вақтини 1 процент камайтирамиз.

Янги «ЯК-40» самолётларини ва «МИ-8» вертолётларини ишлатишни ўзлаштирамиз, бунинг учун камида 20 инженер-техник ходимлар, учувчилардан иборат 13 экипажни, шунингдек техника хизмати кўрсатишнинг зарур ускуналарини тайёрлаймиз.

Ўзбекистон граждан авиацияси бошқармасининг барча аэропортларида пассажирларга хизмат кўрсатишнинг янги прогрессив технологиясини жорий қиламиз.

* * *

САНОАТ ва транспорт корхоналарининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари Ленин юбилейи йилида социалистик мусобақани бутун чоралар билан ривожлантириб, зиммаларига олинган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш учун бутун кучларини сарфлайдилар ва шу тариқа мамлакатимизда коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш ишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАР ЎЗБЕКИСТОН ССРДАГИ САНОАТ ВА ТРАНСПОРТ КОРХОНАЛАРИ ВА ТАШКИЛОТЛАРИ МЕҲНАТКАШЛАРИ КОЛЛЕКТИВЛАРИНИНГ ЙИҒИЛИШЛАРИДА МУҲОКАМА ЭТИЛИБ, ҚАБУЛ ҚИЛИНДИ.

РАСМИЙ АХБОРОТ

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

Яқинда СССР Министрлар Советининг мажлиси бўлиб ўтди. Бу мажлисда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1969 йилги Давлат плани бажарилишининг якунлари тўғрисида СССР Госплани қилган доклад тингланди.

1969 йилда ғоят мураккаб об-ҳаво шароитлари вужудга келтирган қийинчиликларга қарамай СССР экономикасини ривожлантиришда ҳамда халқ моддий фаровонлигини юксалтиришда янги-янги муваффақиятларга эришилди. СССР Министрлар Совети ҳузуридаги марказий статистика бошқармасининг 25 январда эълон қилинган ахборотида 1969 йилги планнинг бажарилиш якунлари тўғрисида муфассал маълумотлар берилган.

План бажарилишининг якунларини муҳокама қилишда иттифоқдош республикалар министрлар советларининг раислари, министрлар ва ҳукуматнинг бошқа аъзолари қатнашдилар.

Ҳукумат министрликлар, идораларнинг раҳбарлари ҳамда иттифоқдош республикалар министрлар советларига 1969 йилги планнинг бажарилиш якунларини синчиклаб таҳлил қилиш ҳамда КПСС Марказий Комитетининг 1969 йил декабрь пленуми қарорлари асосида корхоналар, қурилишлар, илмий-тадқиқот, лойиҳалаш ва конструкторлик ташкилотларини бошқариш юзасидан ишларни ташкил этишдаги мавжуд камчиликларга барҳам бериш юзасидан тадбирлар ишлаб чиқиш ва уларни амалга ошириш вазифаларини топширди, СССР министрлари ва идораларининг раҳбарлари ўзларининг кундалик ишларида меҳнат унумдорлигини ошириш суръатларини кўтариш, капитал қурилиш планлари бажарилиши ҳамда ишлаб чиқариш қувватлари ва асосий фондларни ишга тушириш планларини бажариш, материал ва пул ресурсларини тежаб-тергаб сарфлаш, унумсиз нобудгарчиликларни тугатиш ва давлат интизомини мустаҳкамлашнинг муҳим шартлари сифатида комплекс механизациялашни таъминлаш масалаларига алоҳида эътибор беришлари зарур деб топилди.

Мажлисда 1970-71 йилги қишки мавсум учун ёқилғи запасларини ҳамда 1970 йилги юк ташиш планини бажаришда темир йўл транспортига ёрдам кўрсатиш билан боғланган масалалар юзасидан мулоҳазалар ва таклифлар ҳам айтилди. Бунда юк ортиш ва туширишда вагонларнинг бекор тўхтаб туришини анча қисқартириш мақсадларида, айниқса дам олиш кунлари ва байрам кунларида юк ортиш ишлари ўз вақтида ўтказилишини таъминлашга, шунингдек вагонларнинг юк кўтара олиш қобилиятидан фойдаланишни яхшилашга министрлар ва идораларнинг раҳбарлари ҳамда иттифоқдош республикалар министрлар советларининг эътибори жалб этилди.

Министрлар, СССР идораларининг раҳбарлари ва иттифоқдош республикалар министрлар советларига 1970 йилда қўшимча халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш имкониятларини излаб топиш ва бу борада таклифлар тақдим қилиш вазифаси топширилдики, СССР Госплани ва СССР Госснаби мана шу таклифлар асосида тегишли қарор лойиҳасини ишлаб чиқиб, СССР ҳукумати муҳокамасига қўядилар.

СССР Министрлар Совети шу йилги кўклам—дала ишларига ўз вақтида тайёргарлик кўришни яқин вақтлар ичида қилиниши керак бўлган энг муҳим давлат вазифаларидан бири деб топди ҳамда иттифоқдош республикалар министрлар советларига, СССР министрликлари ва идораларига қишлоқ хўжалигини моддий-техник ресурслари, айниқса ёнилғи, минерал ўғит ҳамда трактор, қишлоқ хўжалик машиналари ва автомобилларнинг запас қисмлари билан таъминлаш билан боғлиқ масалаларни шошилинч тартибда кўриб чиқиш ва ҳал қилиш вазифаларини топширди.

ТОШКЕНТ тўқимачилик комбинати йигирув фабрикасининг ишчиларидан (чапдан — ўнгга) У. Раҳимова, Х. Раҳимова, З. Юнусова, М. Қосимоваларни кўриб турибсиз. Бу навқирон қалблар юбилей олди меҳнат вахтасида ишлаб, кундалик топшириқларни 110-120 процентдан адо этмоқдалар. А. Тўраев фотоси.

ФАН ВА ҲАЁТ

ҚУЁШ „ПЕЧЛАРИ“

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Физика-техника институтининг техника фанлари доктори Ғ. Умаров раҳбарлик қилаётган гелиофизика бўлими ходимлари қуёш нурини инсонга хизмат қилдириш устида илмий-тадқиқот ишлари олиб бормоқдалар. Илмий ходимлар ойна, темир, полимер материалларига қуёш нурининг таъсири, ҳар хил кўринишдаги гелиоқурилмаларнинг яратилиши, қуёш нурини иссиқлик ҳамда электр энергиясига айлантириш муаммоларини ўрганиш билан банд.

Илмий изланишлар дастлабки натижасини берди. Совет Иттифоқида биринчи марта қуёш нурини бир ерга тўпловчи қурилма яратилди. Бундай қурилмалардан Ўрта Осиёнинг қумлик ерларида қудуқлардаги сувни юқорига кўтаришда фойдаланиш кўзда тутилмоқда.

Олимлар томонидан яратилган янги қуёш печлари, айниқса, киши диққатини ўзига тортади. Диаметри икки метрдан иборат бўлган 2500-3700 даражагача иссиқлик бера оладиган юқори температурали бундай печларни оптик концентраторлар деб аталади. Қуёш печларининг характерли хусусияти шундан иборатки, печлар орқали металларни кесиш, улаш ҳамда эритиш мумкин. Бундан ташқари бу концентраторларда қаттиқ жисмлар хусусиятини юқори температурада синаб кўриш ишлари ҳам олиб борилмоқда.

Диаметри 2,77-5 метргача бўлган яна бошқа турдаги плёнкали вакуум концентраторлар ҳам яратилиб, синовдан ўтказилди. Энергия манбаи сифатида бу концентраторларни халқ хўжалигининг турли тармоқларида фойдаланилса бўлади.

Гелиофизикларнинг келгуси режалари катта. Улар доҳиймиз Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллик юбилейини ижодда янгидан-янги муваффақиятлар билан кутиб олиш тараддудини кўрмоқдалар.

Яқинда халқ хўжалигида кенг миқёсда қўлланиш мумкин бўлган жуда арзон нархдаги гелио сув иситиш препарати яратилди. Бундай сув иситгичлар ёрдамида сувни 100 даражагача иситиш имконияти бор.

Институт олимларининг қуёш нури энергиясини йиғиб, механик кучга айлантириш устида олиб бораётган илмий-тадқиқот ишлари ҳам диққатга сазовор. Стирлинг принципига асосланган бир неча хил двигателларда иссиқлик энергиясини механик энергияга айлантириш характеристикаси ўрганилаётганлиги олимларимиз томонидан яқин вақт ичида яна бир муаммо ҳал қилинажагидан далолат бермоқда.

Ш. ФОЗИЛОВ.

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИ ЯНГИ ҚАБУЛ ОЛДИДА

1970 йилда мамлакатимиздаги олий ўқув юртларига қабул қоидалари тасдиқланди. ТАСС мухбири И. Козловский СССР олий ва ўрта махсус таълим министрининг биринчи ўринбосари Н. Ф. Красновга мурожаат қилиб, бу қоидаларни шарҳлаб беришни сўради.

Савол. Янги қоидаларнинг асосий хусусияти нимадан иборат, бу қоидалар илгари амалда бўлган қоидалардан фарқ қиладими?

Жавоб. Мамлакатимиздаги олий ўқув юртлари бу йил 900 мингдан ортиқ студентни қабул қилади. Уларнинг ярмидан кўпроғи ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда ўқийди. Аввалги йилларда энг яхши тайёргарлик кўрган ёшларни конкурс йўли билан ўқишга танлаб олиш юзасидан белгиланган тартиб жиддий ўзгаришларга муҳтож эмаслигини практика кўрсатиб берди.

Аммо КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети «Олий ўқув юртлари ҳузурида тайёргарлик бўлимларини ташкил этиш тўғрисида» 1969 йилда қабул қилган қарори муносабати билан қабул қоидаларига баъзи аниқликлар киритилди. Жумладан, тайёргарлик бўлимларини тамомлаб чиққан ва бўлимларни тамомлаш имтиҳонларини муваффақиятли топширган кишиларни ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда олий ўқув юртларига кириш имтиҳонларсиз қабул қилиш кўзда тутилди.

Бу йил халқ хўжалиги учун энг муҳим бўлган ихтисослар бўйича — бошқаришнинг моторлаштирилган системаси, амалий математика, қишлоқ хўжалигини механизациялаш, экономика ва ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва бошқа соҳалар бўйича олий ўқув юртларга қабул қилинувчилар сони анча кўпайтирилади.

Савол. Олий ўқув юртларининг тайёргарлик бўлимларига қанча киши қабул қилинади?

Жавоб. Биз олий ўқув юртлари ҳузурида тайёргарлик бўлимларини вужудга келтиришга катта аҳамият бермоқдамиз. 1970 йилда мамлакатимизда беш юзга яқин тайёргарлик бўлими бўлади. Ана шу бўлимларда 70 мингга яқин киши ўқий олади. Олий ўқув юртлари ҳузуридаги тайёргарлик бўлимларига ишчилар, колхозчилар ва СССР Қуролли Кучлари сафидан бўшаган жангчиларгина саноат корхоналари, қурилиш, колхоз ва совхозларнинг, ҳарбий қисмларнинг йўлланмалари билан қабул қилинади.

ЯНГИЛИКЛАР, ХУШХАБАРЛАР

ҒОЛИБЛАР

Бухоро пахта тозалаш заводи коллективи ўтган йилнинг тўртинчи кварталида ишлаб чиқариш планини барча кўрсаткичлар бўйича ошириб бажарган, маҳсулотнинг юқори сифатли бўлишига эришган эди. Улар бу намунали якун учун СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг кўчма Қизил Байроғи ва пул мукофотини олишга сазовор бўлишди. Республикамиздаги Москва пахта тозалаш заводи ишчи, инженер-техник ходимлари эса Бутуниттифоқ Енгил саноати министрлиги, тўқимачилик ҳамда енгил саноат ишчилари касаба союзи марказий Советининг кўчма Қизил байроғи ва пул мукофотини олдилар. Республика Министрлар Совети ва касаба союзлари Советининг кўчма Қизил байроғи эса Ғиждувон пахта тозалаш заводига берилди.

Ҳ. АҲМАДЖОНОВ,

1971 ЙИЛ ҲИСОБИГА

Тошкентдаги Охунбобоев номли бош кийимлари тикиш фабрикаси коллективи беш йилликнинг тўртинчи йили планини муддатидан олдин бажарган эди. Аҳил коллектив ҳозир беш йиллик планни 7 ноябргача, йиллик планни эса 23 декабргача бажариш учун курашмоқда. Улар бу йил пландан ташқари 110 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга аҳд қилишган.

Аҳдига вафодорлар 1970 йилнинг биринчи ойи планини барвақт бажаришди. План 102 процент адо этилди. Пешқадам чеварлардан 25 киши эса 1971 йил ҳисобига ишлай бошладилар. Бу беш йиллик илғорлари сафида М. Аъземов, А. Фахриддинова, Б. Абдушукурова, О. Байбуринлар бор.

Ҳ. ИНОҒОМОВ.

ЛЕНИННИ ЎЙЛАЙМАН

Тўққиз йилки,
давом этар фазодаги йўлимиз,
Жаҳон боқар ҳайрат ила очганича оғзини.
Ерда туриб
Ер қаърига
етмаганди қўлимиз,
Ушлаб кўрди ватандошим
фазодан
Ер мағзини.
«Онам замин —
улкан сандиқ —
қўйни тўла жавоҳир!»
Ерни нурдай қучар зумда
фазокорим овози.
Инқилобнинг тақдиридан олганида хавотир,
Шундай суръат касб этганди Ильичимиз нидоси:
— Ишчи ўртоқ! —
Янграр эди бонг садоси жаҳонга,
— Питерликлар! —
Ильич сўзи ўқдай чақнар дамба-дам,—
Бўлусларга боринг тезроқ!
Кўмак беринг деҳқонга!
Қарор топсин тезроқ
бизнинг ҳокимият унда ҳам!
Комиссарлар,
Ишчи синфи сафарбар, деб ҳисобланг,
Сарф эттирманг ишчи умрини аммо чиқир-чиқирга,
Боласи ҳам бирга борсин,
Нон бор ерда борар жанг,
Жангни,
ғолиб чиқа олмас унда
синфий чигиртка!
Ўша-ўша —
йиллар оша —
ишчи синфи сафарбар,
Оч дунёни тўйдирди у,
тўймас ўзи уйқуга.
Колхоз тузди.
Оппоқ қишда дастгоҳни тарк этганлар
Баҳорда дон соча туриб,
учди «қулоқ» ўқига.
Аммо, ўлим айлантирмас тарих ғилдирагини,
Бир эманнинг уруғидан туғилади бир ўрмон.
Йўлга чиқса
тингламоқ-чун ишчи
Ер юрагини,
Дастгоҳларнинг мурватини деҳқон тутар хиромон.
— Ишчи! — дейман,
Унинг номи ҳукмдордай жаранглар,
Фақат, ҳеч ким қирқолмагай бу ҳукмдор пайини.
«Замон қалқиб борар»,
деган ҳурковучлар,
қаранглар,—
Ишчи синфи қўлидадир замонанинг шайини,
Синф, дедим,—
Бу синфда дўстлик дарси ўқилар,
Бу синфнинг чироғидир азиз Ильич даҳоси,
Қолиб кетди пастда бугун жуда юксак чўққилар,
Бир-бирига уланмоқда ракеталар гурроси!
Бир-бирига уланмоқда ракеталар фазода,
Пайвандчилар ишга тушди юлдузлардан чўғ олиб.
Билолмадим, ишчи учун
(ҳа, ишчи хам худо-да!)
Ер ва кўкнинг тафовути кетармикин йўқолиб...
Шундай, дўстлар, ишчи синфи ҳамон эзгу сафарда,
Қулоғидан қўймас сира
ўша
Ленин даъватин.
Ҳар бир ишчи-жасур солдат,
Ҳар бир ишчи-саркарда,
Бадавлатдир эъзоз этиб ўзи тузган давлатин.
Октябрда халос бўлди кишанлардан қўлимиз,
Октябрда синди охир Ернинг тортув кучи ҳам.
Давом этар ҳали
Ильич чизиб берган йўлимиз,
Бугун эса
патир тутдик
сизга хамир учидан.

Ҳусниддин ШАРИПОВ.

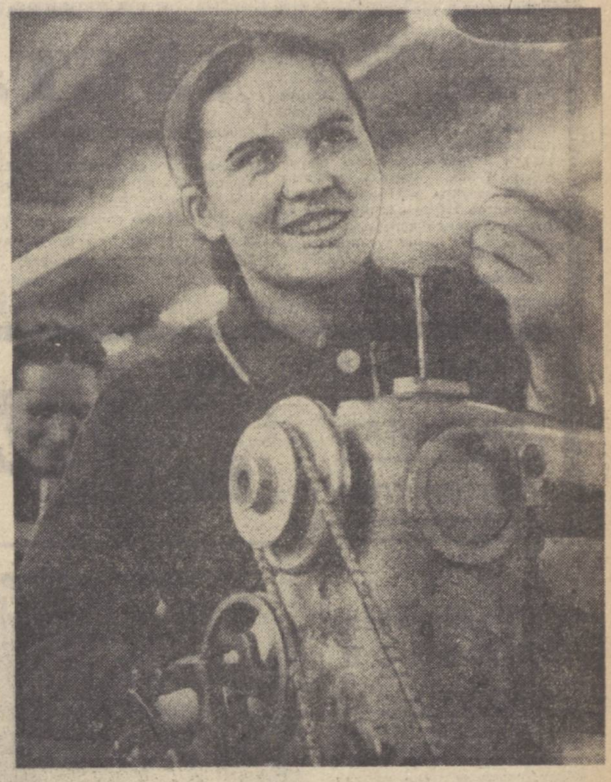

У РГАНЧ шаҳридаги В. И. Ленин номли тикувчилик фабрикасининг илғор чевари Зуҳра Шерова 5 йилдан бери фабрикада ишлайди. Фабриканинг фахри ҳисобланган Зуҳрахон смена топшириқларини ҳамиша 130-140 процент адо этмоқда. Суратда: Чевар З. Шерова иш устида.
А. Тўраев фотоси.

ЙЎЛЧИ ЮЛДУЗ

Ёш замондош

Доҳий Ленининг ёшлар олдига қўйган жанговар топшириқларини ҳозирги навқирон авлодимиз қандай адо этаётгани ҳақида газетамизнинг шу йил 31 январь сонида «Ташсельмаш» заводининг илғор ишчиси, коммунист Х. Бахтиёров мароқ билан сўзлаб берган эди.

Бугун навбатни Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Кибернетика институти директорининг ўринбосари, ёш олим М. Комиловга берамиз. У доҳийнинг ўша йилларда ёшларга берган саволлари — яъни талаблари республикамиздаги ҳозирги етакчи фан соҳаларидан бирида қандай амалга оширилаётгани ҳақида ҳикоя қилади.

— Ёшлар меҳнат қилишни севадиларми! Меҳнат унумдорлигини оширишда қандай иштирок этишмоқда!

— Коммунистик жамият билан озод меҳнат эгизакдир. Чунки порлоқ келажагимиз — коммунизм фақат шарафли меҳнат туфайли барпо этилади. Шунинг учун ҳам Владимир Ильич Ленин совет кишиларини, айниқса, ёшларни меҳнатсеварлик руҳида тарбиялашга катта аҳамият берган эди.

Маълумки, аста-секин коммунизмга ўтилган сари ақлий меҳнат билан жисмоний меҳнат ўртасидаги муҳим тафовутлар ҳам йўқола боради. Бу жараённинг асосини механизациялашган ва автоматлаштирилган замонавий ишлаб чиқаришни тағин ҳам ривожлантириш ташкил этади. Ҳозирнинг ўзидаёқ оғир қўл меҳнатининг ўрнини турли машиналар эгаллаяпти. Меҳнаткашларнинг, айниқса, ёшларнинг умумий маълумот даражаси ва маданий-техника савияси кўтарилиб бормоқда.

Бизнинг Кибернетика илмий-тадқиқот институтимиз ёш олимлари эришган ва қўлга киритаётган ютуқлар халқ хўжалигининг янада тараққий этишида муҳим роль ўйнамоқда. Такомиллаштириб борилаётган электрон-ҳисоблаш машиналарининг қўлланилиши корхона ва ташкилотларда меҳнат унумдорлигини кўтариб, катта иқтисодий фойда келтирмоқда.

Яна шуни айтиш кераккн, ижодий изланиш билан ёшларни, бир-бириданмутлақо ажратиб бўлмайди. Ёшларнинг бир гуруҳи — ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш мақсадида янгидан-янги замонавий дастгоҳлар, технология линиялари яратиш ишлари билан банд бўлса, яна бир гуруҳи эса янги илмий ғоялар ва методлар билан шуғулланмоқдалар.

«Ёшлар союзининг аъзоси бўлиш, — деб ёзган эди В. И. Ленин, — ўз ишини ва ўз кучини умум иши учун сарф қилиш демакдир... Ёш йигит ёки қиз фақат мана шундай ишдагина чинакам коммунист бўла олади». Шуни мамнуният билан айтиш мумкинки, 60-йилларнинг ёшлари доҳий Лениннинг бу васиятларини садоқат билан амалга ошираётирлар.

— Ёшлар қандай ўқишмоқда?

— Бундан 15—20 йил бурун республикамизда, умуман Совет Иттифоқида кибернетика фани ҳақида жуда оз киши маълум тасаввурга эга эди. Ҳозир-чи? Серқуёш Ўзбекистонимизда малакали илмий кадрлар билан таъминланган ва замонавий электрон-ҳисоблаш машиналари билан жиҳозланган Кибернетика илмий-тадқиқот институти ишлаб турибди. Институтимизнинг ташкил топганига 10 йилдан сал ошди. Шу қисқа давр ичида 120 дан ортиқ фан кандидатлари ва фан докторлари етишиб чиқди. Институтимизда ҳозир тўрт фан доктори ва олтмиш беш фан кандидати тадқиқот ишларини олиб бориш билан бирга, ёшларга илм сирларини ўргатишда яқиндан ёрдам бераётирлар. Илмий даргоҳимиз эришган муваффақиятлар мамлакат миқёсида ҳам тан олинмоқда. Ленин мукофоти лауреати, академик В. Глушков институтимизга шундай баҳо берган эди: **«Тошкентда сунъий тафаккур қилиш юзасидан олиб борилаётган ишлар муваффақиятли ривожланмоқда. Эластиклик назарияси тенгламаларини чиқаришда электрон-ҳисоблаш машиналаридан фойдаланиш яхши натижалар берди. Ўзбек олимлари яратган программалар темир-бетон конструкциялари ва қобиқлардан кўприклар ва бошқа иншоотлар лойиҳалашни автоматлаштиришга имкон беради. Тошкентда эвристик программалар деб аталадиган программаларни тузиш соҳасида қилинган ишлар ҳам эътиборга сазовордир».**

Фан соҳасида қўлга киритилаётган ютуқларни мустаҳкамлаш, уни янги-янги илмий изланишлар ва тадқиқотлар билан бойитиш — кейинчалик ҳозирги ёш ходимлар зиммасига тушади, албатта. Шунинг учун ҳам институтимизда бу масалага алоҳида аҳамият берилаётир. Ҳозир 150 дан ортиқ аспирант турли мавзуларда диссертация устида ишлаяпти. Улар СССР Фанлар академияси ҳисоблаш-маркази ва Сибирь бўлими математика институти ҳамда Москва, Ленинград, Киев шаҳри олимлари ҳузурида тез-тез бўлиб, маслаҳатлар олиб туришади.

Маълумки, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Республикада умумий ўрта таълимга ўтиш муносабати билан халқ маорифи ишини янада яхшилаш чоралари тўғрисида» ги қарорида республика Фанлар академиясига, илмий-тадқиқот муассасалари ва олий ўқув юртларининг раҳбарларига халқ маорифи органлари билан, мактабларнинг ўқитувчилари билан мустаҳкам алоқа боғлаш, ўқувчиларга таълим ва тарбия бериш сифатини оширишга кўмаклашиш ва бошқа қатор вазифалар юклатилган эди. Шунга кўра, институтимиз коллективи бундан тўққиз йил муқаддам Чилонзор районидаги 82-мактаб базасида программачилар ва техник-операторлар тайёрлайдиган иккита махсус тўққизинчи синфни ташкил этди. Мактабни битириб чиққан ўқувчиларга етуклик аттестатидан ташқари программачи ёки техник-операторлик мутахассислиги ҳақидаги гувоҳнома ҳам топширила бошлади. 82-мактабнинг ана шу махсус синфларини битириб чиқаётган кўпчилик ўқувчилар ҳозир Тошкент, Москва, Ленинград, Киев ва бошқа шаҳарлардаги олий ўқув юртларига кириш имтиҳонларини муваффақиятли топширмоқдалар.

Хуллас, бугунги кунда илм-фан соҳасида доҳий Ленин орзулари тўла рўёбга чиқиб бораётганини кўриб қувонасан, киши.

— Ким билан фахрланасиз ва кимга ўхшамоқчисиз?

— Ҳамма эрксевар инсониятнинг ҳаёт йўлини доҳий Ленин ғоялари йўлчи юлдуздек ёритиб турибди. Е. Стасова ёзганидек: «Бу кишининг улуғлигини, заковатини бирданига тасаввур қилиш қийин. Ленин — партия демакдир, Ленин — революция демакдир, Ленин — Совет ҳокимияти демакдир, Ленин — давлатимиз демакдир, Ленин — ўнлаб томлардан иборат ажойиб, оқилона, қизиқарли асарлар ва мақолалар демакдир».

Мамлакатимиз халқлари, меҳнатсевар, қалби олов ёшлари ҳар жабҳада зафар қучмоқдалар. Доҳий номи уларга беқиёс куч-қувват, илҳом, ғайрат бағишламоқда. Бугунги кунда устоз Лениннинг муносиб авлодиман, дейишдан ҳам фахрлироқ, юксакроқ сўз йўқ. В. И. Лениннинг фаннинг барча соҳаларида тутган ўрни ниҳоятда катта. Доҳий ўзи билган, ўқиган нарсалари билан қаноатланиб қолмай, тинмай ўз устида ишлаган. Муҳим вазифалар билан банд бўлишига қарамай, ўзгаларга зарур бўлиб қолганда, ҳар қандай ёрдамини аямаган. Бу фазилатлардан ҳали кўплаб авлод кишилари намуна оладилар.

— Ёшлар қандай дам олишади?

— Бизнинг жамиятда ёшларга барча имкониятлар яратиб берилган. Кинотеатрлар, клублар, ҳаваскорлик тўгараклари, спорт иншоотлари, халқ кутубхоналари.. Истаган жойингизга бориб, кўнгилли ҳордиқ чиқаришингиз мумкин. Айниқса, беш кунлик иш ҳафтасига ўтиш бўш вақтни кўнгилли ва мазмунли ўтказиш учун беқиёс имкониятлар яратиб берди.

Илм-фан соҳасида ишлаётган кишилар ҳам турлича, мароқли дам оладилар. Институтимиз илмий ходимларининг ўртача ёши 27 дан ошмайди. Ёшларимизнинг дам олишлари ҳам шунга мувофиқ ташкил этилади. Ҳаяжонли ва унутилмас кечалар, фан арбоблари билан учрашувлар, коллектив бўлиб кинотеатрларга боришлар шулар жумласидандир. Шахсан ўзим бўш вақтларимни, дам олиш кунларимни ҳамкасблар ҳузурида, кўнгилли сайрларда, кинотеатрларда, кутубхоналарда ўтказаман.

Дам олиш деганда — мен ўз фаолиятини тўғри ташкил этишни тушунаман. Бундан ташқари, дам олиш вақтларида жамоат ишлари билан шуғулланаётган ёшларимиз ҳам сон-саноқсиз. Доҳиймиз В. И. Ленин ҳам Коммунистик ёшлар союзи аъзоларининг вазифалари ҳақида гапириб, ёшлар **«ўзларининг бўш қолган ҳар бир соатларини... бирон фабрика ва заводда ёшларнинг ўқишини уюштириш ва шу сингари ишларга сарф қилмоқлари керак»** деб уқтирган эди.

М. КОМИЛОВ,
Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети ҳузуридаги ёш олимлар Советининг раиси, техника фанлари кандидати.

Совет Ўзбекистони маслаҳати

ЁҒИНГАРЧИЛИКДА

ёки об-ҳаво ноқулай келганда резина пойафзал жонингизга аро киради. Айниқса, балиқчилар, овчилар, сайёҳлар учун резина пойафзал ниҳоятда зарур.

Резина, баъзи кишилар айтгандек, одам танасига зарарли таъсир этмайди. Лекин, шуниси борки, у буғ ва ҳавони яхши ўтказмайди.

Резина пойафзални жун пайпоқ билан кийган маъқул. Чунки жун буғни ўзидан яхши ўтказади. Шунингдек, жун пайпоқ ип-газлама пайпоқдан фарқ қилиб, оёқ остида буралиб, йиғилиб қолмайди. Бу эса оёқда сувли қадоқлар пайдо бўлишининг олдини олади.

Борди-ю, об-ҳаво совуқ келса резина пойафзал ичига мўйнали ранд қўйиш лозим. Шуни айтиб ўтиш кераккн, тор резина пойафзал зарарлидир. Чунки оёқ қисилиш натижасида терлайди ва тери зарарланади.

Резинали пойафзални мунтазам ювиб, қуритиб ва очиқ ҳавога қўйиб турилса, киши организми касалланмайди.

ЭЛЕКТР ТИШ ЧЎТКАСИ

саломатлик учун ниҳоятда зарур нарса. Ригадаги «Страуме» ва Москвадаги «Микромашина» заводлари ана шундай чўткаларни кўплаб тайёрламоқдалар.

Шаффоф пластмассадан қилинган қутичада турли рангда тўртта чўтка (оиланинг тўрт аъзоси учун) ва унча катта бўлмаган баллон кўринишидаги зарядли қурилма корпуси бор. Корпуснинг юқори қисмида бурама тешик бўлиб, унга чўтка ўрнатилади. Корпуснинг ўзида тиниқ бўялган ғилдиракча — ёқиб-ўчирадиган асбоб бор. Москва заводи ишлаб чиқараётган чўтка электрмотор ва аккумулятор билан, Рига тиш чўткаси эса чўнтак фонарлари учун тайёрланган батареялар билан ишлайди. Аккумуляторларни уйда электр тармоғидан зарядлаш мумкин, батареялар эса янгиси билан алмаштириб турилади.

Электр чўткадан қандай фойдаланиш кераклиги ҳақидаги қоида махсус кўрсатмада тушунтириб берилган.

Электр тиш чўткаси даволаш хусусиятига эга. У ишлатилгандан кейин тебраниш кучи жуда ошиб кетади ва шу йўл билан милкни уқалайди. Айниқса, тишнинг пародонтоз касаллигини яъни милкнинг қонашини даволашда бу чўтка жуда қўл келади. Бунинг учун аввал врач билан маслаҳатлашиб, кейин чўткадан фойдаланган маъқул.

Болалар-чи? Бу саволга жавобни болангизни назорат қилиб турувчи стоматолог врачгина айтиши мумкин. Шуни алоҳида эслатиб ўтиш лозимки, болаларга бундай чўткани ишлатиш ҳақиқий тиш чиққандан кейингина рухсат этилади.

УЙИНГИЗДАГИ ГИЛАМНИ

ва поёндозларни вақтивақти билан тозалаб, қоқиб туриш керак. Деворга осилган гиламларни ва панноларни ҳафтада ёки ўн кунда бир марта шамоллатиб туриш зарур. Гиламларни қайишқоқ қарсилдоқ билан қоқиш, сўнгра чангни чўтка ёки супурги билан супуриб ташлаш керак.

Гиламдаги ёғ доғлари бензинга қориштирилган ёғоч қириндиси ёки буғдой кепаги билан тозаланади. Сиёҳ доғлари эса лимон суви ёки спирт билан тозаланса кетади. Гиламнинг рангини очиш учун уни суюқ чойда ювиш зарур. Бундан ташқари, латта сирка эссенцияси ёки нашатир спирти билан ҳўллаб артилади. Борди-ю, гиламга куя тушса ёки қандала пайдо бўлса, махсус идишда аэрозол сепиш лозим.

Шуни унутмаслик керакки, бу кимёвий моддалар инсон организмига зарарлидир. Шунинг учун ҳам гиламни тозалагандан кейин уни очиқ ҳавода шамоллатиш зарур.

Гиламларни ҳар иккиуч йилда бир маротаба кимёвий тозалашга бериб туриш керак.

✻ КЕНЖА ота Зоҳиров чорак асрдан буён Избоскан районидаги «Коммуна» колхозида чўпонлик қилмоқда. У совлиқлардан кўплаб қўзи олаётир. Кенжа ота бу йил ҳар юз бош совлиқдан 110 тадан қўзи олишга аҳд қилган.
Р. Ашуров фотоси. (ЎзТАГ)

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК АХБОРОТИ

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Улуғ доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига мусобақани авж олдириб ишлаётган Қарши районидаги «Бешкент» совхози чорвадорлари катта ғалабани қўлга киритдилар. Тайёрлов пунктига пландаги 260 центнер ўрнига 265 центнердан ортиқ бўрдоқи гўшти топширилиб, ярим йиллик план ортиғи билан бажарилди.

Совхоз чорвадорлари йиллик планни доҳий юбилейигача бажаришга қарор қилишган. Шу мақсадда ҳозир бир неча ўн бош қорамол сўқимга боқиляпти.

Ж. ЮСУПОВ.

ЯХОБ БЕРИШ ТУГАЛЛАНДИ

Мирзачўлдаги Ленин номли совхоз коллективининг ташаббусига қўшилган Қарши районидаги «Ленинизм» колхозининг пахтакорлари қишки агротехника тадбирларини зудлик билан амалга оширмоқдалар. Улар юбилей йилида 1700 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан ингичка толали «оқ олтин» олишга қарор қилишган. Шу кунларда далага маҳаллий ўғит ташиб чиқариш, ерга яхоб бериш жадал олиб борилянти.

Қишки тадбирларни амалга оширишда Баҳром Сатторқулов бошлиқ бригада аъзолари илғорлик қилишаётир. Бригадага қарашли 80 гектар майдонга яхоб бериш тугалланди. Бу соҳада Тоҳир Эркаев, Норбой Тоғаев, Каром Сайфиев, Рўзиқул Бўриев сингари сувчиларнинг ҳиссаси салмоқли бўлди. Нурмат Фармонов бошлиқ бригадада ҳам 70 гектар майдонга яхоб бериб бўлинди.

Ф. ҲОЖИЕВ.

ЖОНИНГИЗ АЧИМАЙДИМИ?

Маълумки, ўтган йили ноқулай об-ҳаво шароитида ҳам Хоразм пахтакорлари бўш келмадилар. Областнинг ҳамма районларида план бажарилди-ю, фақат Гурлан райони маррага ета олмади. Чигит экишда ва ғўзанинг ривожланишида юз берган жиддий кечикиш бунга асосий сабаб бўлди.

Гурлан областдаги йирик районлардан бири бўлиб бу йилги улкан хирмонга 58 минг тонналик пахтаси билан ҳисса қўшмоғи керак. Ўтган йилги хатолардан тегишли хулоса чиқариб олиниши, кўкламги экишни ўз вақтида ўтказиш чоралари кўрилиши керак эди. Афсуски, районда экишга тайёргарлик ишлари кечикяпти. Айниқса, техника ремонти чўзилиб кетмоқда. «Узсельхозтехника»нинг Гурлан ва Янгибозор бирлашмалари устахоналарида 83 та ҳайдов ва 168 та чопиқ тракторлари ремонт қилиниши керак эди. Шу вақтгача фақат 23 та ҳайдов ва 54 та чопиқ трактори ремонт қилинган, холос. Тракторларнинг бир қисми ҳалигача устахонага келтирилмаган. Колхоз ва совхоз устахоналарида ремонт қилиниши лозим бўлган 115 та ҳайдов тракторидан 22 таси қўлдан чиқарилган. Мавжуд чопиқ тракторларининг кўпчилиги ремонт қилинмаган ва техника қаровидан ўтказилмаган. Шўр ювиш бошланиб кетган бир вақтда 82 та насосдан ярми ремонт кутиб турибди. Чигит экадиган 188 сеялкадан атиги 48 таси тайёр. Плуг ва бороналарнинг ремонти ҳам ўлда-жўлда.

ТАШВИШЛИ СИГНАЛ

«Узсельхозтехника» Гурлан бирлашмаси устахонасига тракторлар тегишли ускуналар комплекти билан келтирилмаган. Агрегат ва деталлар ювилмайди, тозаланмайди. Запас қисмлар тупроққа қоришиб ётибди. Ремонтчилар иши бир сменада ташкил этилган. Меҳнат интизоми бўш. Бирлашма бошқарувчиси К. Ражаббоев ремонт суръати ва сифатини таъминлашга масъулиятсизлик билан қарамоқда.

Колхозларда техниканинг сақланиши ва ремонти ачинарли аҳволда. Фрунзе номли колхозда 10 та ҳайдов ва 30 та чопиқ тракторидан биттаси ҳам ремонтдан чиқарилмаган. Пахта териш машиналари ва комбайнларининг айрим қисмлари очиқ майдонларда занглаб ётибди. 10 та кўрак териш машинасига қушлар уя қурган. Сув насоси қисмлари захдан чирий бошлаган. Колхоз раиси С. Каримов ва инженери Ж. Бобожонов ўртоқларнинг колхоз мулки учун наҳотки жонлари ачимаса?! «Коммунизм» колхози раҳбарлари ҳам техникага хўжасизларча муносабатда бўлмоқдалар Механизатор С. Авазбоевга бириктилган трактор лойга ботганича гаражда кўримсиз ҳолда сақланаётир. Техника ремонтини тезлатиш тадбирларини амалга оширишга хўжасизларча муносабатда бўлиш фактларига кескин зарба бериш лозим.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.
М. АБДУРАҲИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбирлар постининг аъзоси.

ДЎСТЛИК ҚЎШИҚЛАРИ

9 февраль кечқурун «Баҳор» концерт залига тўпланган неча юзлаб тошкентликлар ва улар билан бир қаторда миллионларча телетомошабинлар Ўзбекистон пойтахтида ўқиётган чет эл студентлари бадиий ҳаваскорлик фестивали лауреатлари билан танишдилар. Осиё, Африка ва Латин Америкасидаги кўп мамлакатлардан келган 130 дан ортиқ йигит ва қиз фестивалда қатнашди. Бу фестиваль В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигига бағишланди.

Концертни нигериялик студент Фуншо Эфунвойе бошлаб берди. Келгусида технолог инженер бўлиб етишадиган бу студент инглиз тилида «Ленин йўлидан» шеърини зўр илҳом билан ўқиб берди. Бу шеър Ильич ғояларининг буюк жозиба кучини, ер куррасидаги барча соф виждонли кишилар Ленин ғояларини амалга ошириш учун интилаётганлигини ҳикоя қилади.

Фестивалнинг энг кўп мукофотларини олишга муваффақ бўлган ёш вьетнамликларнинг қўшиқлари ҳаммага манзур бўлди. Томошабинлар В. И. Ленин номидаги Давлат университети студенти Чань Ань Туанни давомли қарсаклар билан кутиб олдилар. У ҳали яқиндагина Меконг дарёси атрофида отаси ва акаси билан биргаликда америкалик агрессорларга қарши жанг қилган эди. Чань Ань Туань жанглар орасидаги танаффус вақтларида қўлига гитара олиб, ғалаба пайти яқинлашиб қолганлиги тўғрисидаги қўшиқлари билан ўз ўртоқларини хурсанд қилган эди. Чань Ань Туань бугун яна гитара чалди. Вьетнам йигити ўз ватанининг жамолини, ватан ҳимоячиларининг мардлигини куйлайди. Тошкент университетининг шарқ факультетида ўқиётган ханойлик саккиз қиз саҳнага чиқди. Улар совет кишилари ва бутун прогрессив инсоният қўллаб-қувватлаётган вьетнам ватанпарварларининг енгилмаслигига бағишланган қўшиқларни ижро этишди.

Бирлашган Араб Республикаси ва суриялик аспирантлар қўшиқ ансамбли қатнашчилари, афғон қўшиқчилари ва чет эллардан келган ёшларнинг бошқа вакиллари айтган қўшиқлар ҳам ҳаммага манзур бўлди. Фестиваль лауреатлари ўқишда ва бадиий ҳаваскорликни ривожлантиришда зўр эътибор билан қардошларча ёрдам бераётганликлари учун совет дўстларига чин кўнгилдан ташаккур изҳор қилишди. (ЎзТАГ).

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР, ЯНГИЛИКЛАР — ПЛАНЕТАМИЗДА

ГРЕК ДЕНГИЗЧИЛАРИНИНГ ФОЖИАСИ

АФИНА. Кейинги уч ой ичида грек денгизчиларидан 125 киши ҳалок бўлди. Шу муддат ичида грек савдо кемаларидан ўнга яқини ғарқ бўлди, портлади, ёки жиддий шикастланди. Мамлакат жамоатчилиги денгизда бахтсиз ҳодисалар жуда кўпайиб кетганлигини кўриб ташвишланмоқда. Греция савдо кемалари нега кетма-кет мана шундай фожиаларга дуч келаётир, деган савол жамоатчиликни қизиқтирмоқда ва у мана шундай фожиага кимлар сабабчи бўлаётганлигини қидирмоқда.

Бу саволнинг жавоби равшан. Денгизчиларнинг ҳалок бўлишига кема эгалари айбдор, чунки улар кўпроқ фойда олиш ҳетидан қувиб кемаларни сақлаш ва техника билан таъминлашнинг энг оддий қоидаларини бузмоқдалар. Греция савдо флотининг ўнлаб кемалари жуда эскириб кетди ва денгизда сузиш хавфсизлиги талабларига тўғри келмайдиган бўлиб қолди. Бундай кемалар фалокатга учраши сезилиб турса ҳам уларни денгизга чиқараверадилар. Бунинг сабаби шуки, кема эгалари кўпроқ фойда олишни кўзлаб бундай кемаларни ишлата берадилар. Натижада 1969 йилда грек кемаларидан қирққа яқини ғарқ бўлди ёки аварияга учради, бу кемаларнинг бир қисми чет давлатлар байроғи остида қатнаётган кемалар эди.

Греция Савдо флоти министрлигининг инспекторлари кемалар хавфсизлиги тўғрисидаги мавжуд йўл-йўриқларни бузиб, кема хўжайинларига ён бермоқдалар. Кема хўжайинлари бунинг учун пора бериш ва инспекторларни сотиб олишдан қайтмаётирлар. Пирейдаги баланд мартабали амалдорлардан бири савдо фирмаларининг вакиллари, биз билан ҳамкорлик қилинг, деб қирққа яқин фойдали таклифлар қилганлигини айтди. Греция маъмурлари кема хўжайинлари суиистеъмол қилаётганини кўра туриб бундан кўз юммоқдалар. Яна бунинг устига ўтган икки ярим йил ичида кема хўжайинларига янги имтиёзлар берилди. Буржуа матбуоти ҳам катта капиталистлар билан орани бузишни истамай, уларнинг фаолиятини фош қилмасликка интилаётир. Ҳозирги режим шароитида грек денгизчиси оиласининг бошига тушган кулфатини йўқотиб бўлмайди. Бу кулфат минг-минглаб кишиларни азобга солмоқда.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ. Пльзендаги В. И. Ленин номли «Шкода» машинасозлик бирлашмасининг заводларидан бирида ядро реакторини йиғув тугалланмоқда. Бу реактор илмий тадқиқотлар учун, хусусан, радиациядан сақланиш проблемаларини ўрганишда қўлланилади. Суратда: реакторни монтаж қилиш пайти. ЧТК—ТАСС фотоси.

Америка ҳукумати ва унинг сайгонлик малайлари Жанубий Вьетнамнинг тинч аҳолисини оммавий равишда қирғин қилганларнинг асосий айбдорларини зўр бериб яширишга уринмоқдалар. (Газеталардан).

— ЯШИРИШМОҚДА...
Американинг «Дейли Уорлд» газетасидан олинган сурат.

ЖИНОЯТ УСТИДА ҚЎЛГА ТУШДИ

ЖЕНЕВА, 10 февраль. (ТАСС) Швейцария маъмурлари Исроил учун мўлжалланган янги ҳарбий ускуналарни 6 февралда Цюрих аэропортида қўлга туширдилар.

— Бу кейинги бир неча ҳафта ичида Швейцарияда содир бўлган иккинчи воқеадир. Шу йилнинг 24 январида Женева таможнийлари Америкада ишлаб чиқарилган «Фантом» қирувчи—бомбардимончи самолётлари учун запас қисмлар ортилган 70 яшикни мусодара қилганлиги тўғрисида хабар берилган эди. Бу запас қисмлар қонунга хилоф суратда Исроилнинг «Эл-Ал» авиакомпаниясига қарашли самолётда келтирилган экан. Цюрих аэропортида қўлга туширилган юк радарлар учун керакли деталлардан иборат бўлган.

ЛЕНИНИЗМГА САДОҚАТ

Париж яқинида ишчилар яшовчи Нантер шаҳарчасидаги Морис Торез номли спорт саройи тепасида қизил байроқлар ҳилпираб турибди. Франция Коммунистик партиясининг XIX съезди шу ерда беш кун давом этди. Мамлакатнинг сиёсий ҳаётида катта воқеа бўлган бу съездга француз коммунистларининг 450 минг кишилик армияси ўз вакилларини юборди. Унинг делегатлари монополияларнинг чексиз ҳокимиятига қарши, илғор демократия ва социализм учун курашнинг энг муҳим энг зарур масалаларини муҳокама қилдилар.

Франция Компартиясининг навбатдаги съездини ўтказиш учун Нантернинг танлаб олинганлиги бежиз эмас. Бу-юз минг меҳнаткаш аҳоли яшайдиган ишчилар шаҳри бўлиб, ўз заводлари ва саноат корхоналарининг осмонўпар мўрилари билан Париж атрофини қуршаб олган «қизиллар макони»нинг таркибий қисмидир.

Замонавий архитектура асосида қурилган Спорт саройи нантерликларнинг ифтихоридир. Бу сарой шаҳар муниципалитетининг ташаббуси билан барпо этилди. Муниципалитетга коммунистлар 35 йилдан бери узлуксиз раҳбарлик қилиб келмоқдалар. Нантер—Франция Компартияси меҳнаткашларининг манфаатларига қандай хизмат қилаётганлигидан яққол далолат бериб турибди. Унинг кўчаларидан ўтган кишининг кўзи уй-жой кварталларидаги янги қурилишларга тушади: коммунистик муниципалитет шаҳарни бўғиб келган каталакларга ҳужум бошлаган.

Ёшларга атаб маданият уйи, спорт майдончалари, мактаблар қурилган. Франция Компартиясининг XIX съезди Нантер коммунистларининг хизмати шарафига Нантер мэри Раймон Барбени ўзининг биринчи ялпи мажлисига раис қилиб сайлади.

Спорт саройи зали В. И. Ленин портрети туширилган ва 1870—1920—1970 рақамлари ёзилган катта панно билан безатилган. Бу рақамлар халқаро ва француз ишчилар ҳаракатидаги тарихий саналарни — В. И. Ленин туғилган йилни, Франция Компартияси барпо этилган йилни ва Октябрь социалистик революциясининг йўлбошчиси туғилган куннинг юз йиллигини ифодалайди.

Съезд делегатлари—Франция меҳнат аҳлининг ақл-идроки, ор-номуси ва виждонидир. Улар орасида «Рено» ва бошқа корхоналарнинг ишчилари, «Сюд авиасьон» компаниясининг самолётсозлари, металлурглар, шахтёрлар, кемасозлар, хизматчилар, деҳқонлар, қишлоқ хўжалик ишчилари, олимлар, эркин касб соҳиблари, студентлар ва ўқувчилар бор эди. Съезд делегатларининг тўртдан бир қисми хотин-қизлар эди. 960 делегатдан 299 киши 30 ёшга етмаган йигит—қизлар бўлиб, бу ҳол ёшларнинг партиядаги роли ошиб бораётганлигидан далолат беради.

Партия ветеранларининг, партияни барпо этишда ва унинг реакция ҳамда антикоммунизм кучлари билан олиб борган дастлабки оғир жангларида қатнашган кишиларнинг делегацияси президиумга чиққанида, съезд тўлқинлантирувчи дамларни бошдан кечирди.

КПССнинг Франция Компартиясига эсдалик совғаси — В. И. Лениннинг скульптура портрети съезд минбари ёнига қўйилган. КПСС делегациясининг раҳбари — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси. КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко ва КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев совет коммунистлари номидан бу совғани XIX съездга тортиқ қилдилар. Француз коммунистлари бу совғани зўр миннатдорчилик билан қабул қилиб олдилар. Съезд делегатлари КПСС вакилларини ўринларидан туриб гулдурос давомли қарсаклар билан олқишлаб, бизнинг партиямиз, барча совет меҳнаткашларига қардошларча дўстлик туйғуларини изҳор қилдилар.

Партиянинг ленинизмга Октябрь ғояларига садоқати Франция компартияси XIX съездининг асосий мазмуни бўлди, деб тўла асос билан айтиш мумкин. Съезд делегатлари В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигига бағишлаб қабул қилган махсус ҳужжатда француз меҳнаткашларини, Франциянинг барча прогрессив кишиларини ана шу шонли айёмни кенг кўламда нишонлашга даъват этдилар.

А. КРАСИКОВ,
В. СЕРЕБРЕННИКОВ,
(ТАСС мухбирлари).

САМИМИЙ ЁРДАМ

ДЕҲЛИ, 10 февраль. (ТАСС). Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи ўртасидаги иқтисодий ҳамкорликнинг 15 йиллигига бағишланиб, Бомбайда ўтказилган кечада сўзга чиққан «Файнэншл экспресс» газетасининг бош редактори Ж. М. Лауд бундай деди: «Ҳиндистон Совет Иттифоқи билан иқтисодий ҳамкорлик туфайли оғир машинасозлик, фармацевтика саноатини вужудга келтира олди ҳамда миллий нефть саноатининг пойдеворини қурди». Ж. М. Лауд Ҳиндистон мустақил иқтисодий ривожланиш йўлидан боришга қарор қилганида, СССР унга ёрдам қўлини чўзди, деб таъкидлади.

Совет Иттифоқи билан ҳамкорлик, деди Лауд, Ҳиндистоннинг юқори малакали миллий инженер кадрлари ва техника мутахассислари тайёрлаб олишга имконият берди, деди, У Ҳиндистон-Совет алоқалари бундан буён ҳам кенгайиб ва мустаҳкамланиб бораверади, деган ишонч билдирди.

САЁҲАТ—РОҲАТ

Ўзбекистон туристларининг катта бир группаси, Бирлашган Араб Республикасига қилган сафарларидан қайтиб келишди. Улар Қоҳира ва Александрияда, Асвонда ҳамда Бирлашган Араб Республикасининг бошқа жойларида бўлдилар, Бирлашган Араб Республикаси халқининг қадимий маданияти ва ҳозирги ҳаёти билан танишдилар.

Ўзбекистон туристлари йил бошида Польша, Венгрияга ва социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатларга бориб келишди. Саёҳатчиларнинг бир группаси ҳозирги вақтда Цейлон билан танишмоқда. Туристларнинг яна бир группаси яқин кунларда Ҳиндистон ва Афғонистонга жўнайдилар.

Республика меҳнаткашларидан уч ярим мингга яқин киши, яъни ўтган йилдагидан 15 процент кўпроқ киши бу йил ўз отпускалари вақтида чет элларга сафар қилади. Улар жаҳоннинг ўттиз мамлакатини бориб кўрадилар.

КОНКУРС ЯКУНИ

«Совет Ўзбекистони» газетаси редакцияси 1969 йил январида улуғ доҳиймиз В. И. Лениннинг 100 йиллигига бағишлаб энг яхши ҳикоялар ва очеркларга очиқ конкурс эълон қилган эди.

Конкурс шартларига биноан, бу ҳикоя ва очерклар ғоявий етук ва бадиий мукаммал бўлиши, замондошимиз ҳаёти, меҳнати, маънавий дунёси гўзаллигини тараннум этиши лозим эди.

Конкурс жюриси тақдим қилинган ҳамда газета саҳифаларида босилган ҳикоя ва очеркларни ҳар тарафлама ўрганиб чиқиб, биринчи мукофотни бермасликка қарор қилди.

Энг яхши ҳикоялар бўйича 1 та II мукофот **Неъмат ЁҚУБОВ**га «Шер чўкки» ҳикояси («Совет Ўзбекистони» 1969 йил 27 февраль) учун берилди. 2 та III мукофот **Санъат МАҲМУДОВА**га «Ҳури чевар» ҳикояси, («Совет Ўзбекистони» 1969 йил, 28 март) ва **Раҳмат АЗИЗХЎЖАЕВ**га «Чол кўнгли» ҳикояси («Совет Ўзбекистони», 1969 йил 22 ноябрь) учун берилди.

Энг яхши очерклар учун 2 та II мукофот ёзувчи **Назир САФАРОВ**га «Тирилган одам» («Совет Ўзбекистони», 1970 йил, 4 январь) ва пахтазор кишилари ҳақидаги очерклари учун ва **Расул РАҲМОНОВ**га «Дақиқалар ортида ҳаёт» («Совет Ўзбекистони», 1969 йил, 9 февраль), «Парвоз» («Совет Ўзбекистони», 1969 йил 16 март), «Анорхон» («Совет Ўзбекистони» 1969 йил, 14 декабрь) очерклари учун берилди.

«ПАХТАКОР»НИНГ ЯНГИ МАЙДОНИ

«Пахтакор» келаси йил шу вақтда ўз машғулотларини махсус машқ майдонида ўтказади. Бу хушхабарни республика Давлат лойиҳа институтида эшитдик ва тайёр макет билан танишишга муяссар бўлдик. Биз мазкур лойиҳанинг муаллифи архитектор В. Капустинга бир неча саволлар билан мурожаат қилдик.

— Машқ майдонини қаерга қуриш мўлжалланган?

— Бунинг учун Тошкент областининг Қибрай қишлоғи яқинидаги «Қизил Ўзбекистон» колхози территориясидан қарийб 21 гектар ер ажратилади.

— Спорт базасида ўйинчилар учун қандай қулайликлар яратилади?

— Бу ерда учта очиқ майдон ва улкан зал барпо этилади. Майдонлардан иккитаси ёз ойларида фойдаланишга мўлжалланган бўлиб, сатҳига майсачим—ётқизилади.

—Қандай қўшимча бинолар бўлади?

—Спортчи учун зарур шарт-шароитларнинг ҳаммаси мазкур лойиҳада кўрсатилган. Жумладан суви иситиладиган ҳовуз, 50 ўринли меҳмонхона, ошхона, кинозал ва бошқалар. «Пахтакор» учун барпо этиладиган бўлажак спорт базасининг асосий қисмлари юбилей йилининг охиригача қуриб битказилади.

Д. РАҲМОНОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг штатсиз мухбири.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РАДИО БУГУН

6.15 — Тонгги концерт, 8.25 — Эстрада концерти, 9.30 — Э. Салихов. «Собир Раҳимов хотираси» симфоник поэмаси, 10.10 — Р. Штраус. «Саломея» операсининг финали, 10.30 — Область театрлари артистларининг концерти, 11.15 — «Аҳолига — граждан мудофааси ҳақида», 11.30 — Совет экрани куйлари, 12.30 — «Олмалиқ рух заводи қурилишида», 13.30 — Чет эл композиторлари балет ва опералардан парчалар, 15.15 — «Саломатлик — туман бойлик», 15.20 — Маданият радиоуниверситети, 16.10 — В. Калинников. А. Толстойнинг «Шоҳ Борис» фожиасига ёзилган музика, 16.50 — «Правда» газетасининг обзори, 17.00 — Симфоник куйлар, 18.00 — «Чорвоқда бир кун» деган эшиттириш, 18.10 — И. Ҳамроев. «Ўзбекистон хотин-қизлари кантатаси, 19.20 — Татар куйлари, 20.00—«ЁШЛИК» радиостанциясининг программаси, 21.00 —Халқаро мавзуларда суҳбат, 21.10 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт, 22.20 — Енгил куйлар, 22.40 — В. И. Ленин ҳақида ҳикоялар, 23.15 — Мақом кечаси.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
17.55 — **Тошкент кўрсатади.**
Рус тилида: 18.00 — Теленгиликлар, 18.15 — **«Здоровье»** программаси.
Ўзбек тилида: 19.00 — **«ЗАЙНАБ ВА ОМОН»** (Навоий театридан олиб кўрсатилади), 21.40 — **«Асов қирғоқда»** (бадиий фильмнинг 1-серияси).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
13.00 дан **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
20.00 — **Тошкент кўрсатувлари.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 12/II да **Зайнаб ва Омон,** 13/II да **Аида.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 12/II да **Олтинчи июль,** 13/II да **Қонли сароб.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 12/II да **Кумуш тўй,** 13/II да **Ўғил уйлантириш.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 13/II да **Баҳс** (кундуз соат 4 да).

КИНО

Хотима — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «МОСКВА», «ДРУЖБА», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 1 ва 3да).

Садоқат алангаси — «СПУТНИК», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Мафтунингман (ўзбек тилида) кундуз соат 12.20, кеч 7 ярим ва 9 да), **Тошдаги достон** (ўзбек тилида, кундуз соат 2, 4.40 минутда, 2-серия): — НАВОИЙ НОМЛИ.

Гўзал маликам — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 5 ва кеч 8 да).

ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИНИНГ ФАБРИКА-ЗАВОД ШОГИРДЛИГИ МАКТАБИ
қуйидаги ҳунарларга ўргатиш учун 15 дан 20 ёшгача бўлган 7-11 синф ҳажмида маълумотли

ҚИЗЛАРНИ ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

тўқувчи, йигирувчи, тўғриловчи, ўровчи ва калавачи.

Ўқиш муддати — 1 йилдан 1 йилу 3 ойгача.

Мактабга қабул қилинганлар бепул овқат, кийим-бош, ётоқхона билан таъминланадилар.

Комбинат қошида ишчи-ёшлар мактаби, политехника техникумининг филиали, кечки тўқимачилик институти мавжуд.

Киришда қуйидаги ҳужжатлар тақдим қилинади: паспорт ёки туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома, маълумоти ҳақидаги гувоҳнома, турар жойидан справка, характеристика, 4-та фотосурат (3х4 см).

Мурожаат учун адрес: Тошкент Ф-100, Стаханов кўчаси, 46 уй (7,9, 11, 14 трамвайлар, 2, 6 троллейбусларнинг «Соцгородок» бекати). Телефон № 5-96-75.

«УЗГЛАВЭЛЕКТРОСНАБСБЫТ» НИНГ КАБЕЛЬ МАҲСУЛОТИ МАҲСУС БАЗАСИГА

Бош бухгалтер ўринбосари, омбор ҳисоби бўйича бухгалтерлар, инженерлар, кабель маҳсулоти бўйича товаршунослар, катта омборчилар ва омборчилар

КЕРАК

Қабул қилинганлар ишга бориш ва уйга қайтиш учун база транспорти билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Муйноқ кўчаси, 135 уй. Телефонлар 91-47-62, 91-49-62, 91-49-83.

ДЎЗАХНИНГ НОМИ КЎП...

...Бу ер юзидаги дўзахнинг жуда-жуда номи кўп. Ўзининг фожиали статикасига эга.

Освенцим: 4.000.000 **Бухенвальд:** 56.000, **Равенсбрюк:** 92.000. **Заксенхаузен:** 100.167, **Дора:** 15.000, **Бергон — Безьлен:** 48.000, **Хельмно:** 360.000. **Дахау:** 31.951. **Флоссенбюрг:** 73.296, — **Бельзек:** 600.000, **Майданек:** 1.380.000, **Треблинка:** 800.000, **Терезиенштадт (Тережин):** 58.000, **Нойенгамме:** 82.000, **Грос—Розен:** 20.000. **Штутхоф:** 80.000, **Нацвайлер — Штрутхоф:** 25.000. **Собибор:** 250.000, **Маутхаузен:** 122.766...

Бу номлар нималарни англатиши мумкинлигини тушинтиришнинг ҳожати бўлмаса керак. Бу рақамлар нимани билдиради. Улар ҳар бир кишига ҳам маълум.

Миллионлаб кишилар газ камераларида бўғиб ўлдирилди. Печларда куйдирилди. Ҳарбий майдонларда қийноққа солинди. Миллионларча совет кишилари, поляклар, чехлар, словаклар, белгияликлар, данияликлар, норвежлар, греклар, итальянлар, голландлар, яхудийларнинг кули кўкка совурилди. Миллионларча кексалар, аёллар, болалар, ҳарбий асирлар... Улар учун нацистларнинг даҳшатли «KZ» белгиси ўлим сўзинигина англатарди.

Ахир ҳали эсдан чиқмаган оғриқ азобларини унутиб бўладими? Гитлер ва унинг шерикларининг тинчликка ва инсониятга қарши қилган ишларини эсдан чиқариб бўладими? Жаҳон халқларининг жавоби битта: **Эсимиздан чиқармадик! Эсимиздан чиқмайди! Кечирмаймиз!**

1936 — 1945 йиллар. Ўша пайтларда Германияда ва нацистлар босиб олган Европа территориясида 22 та концентрацион лагерлари бор бўлиб, ўзининг 2 мингдан ортиқ филиалига эга эди. Булар қурилган ерлар қийноқдан қурбон бўлганларнинг қўли билан қопланди. Ҳар бир лагерь дўзахнинг ўзи эди. Унча катта бўлмаган ерда шунчалаб кўп кишиларнинг ёстиғини қуритган Освенцимдай ажал комбинатини инсоният тарихи билмаган бўлса керак.

Совет Армияси қисмларининг Освенцимга яқинлашиб қолганларида эсэсчилар портлатиб ташлаган крематориянинг ҳаробаларини чорак асрдан сўнг кўришга муяссар бўлдим. Тиканли симлар билан ўралган ер узоқларга чўзилган, бараклар, қоровул вишкалари қаққайиб турибди (Польша Халқ Республикаси сейми концлагерь ва ундаги барча қурилма ҳамда иншоотларни эсдалик сифатида абадий сақлаб қўйишга қарор қилди)...

Освенцимнинг собиқ маҳбуси поляк Кароль Ридецкий (3011-рақамли маҳбус) мени ўша гигант ёдгорлик бўйлаб бошлаб юрибди. У бошидан кечирганларини эслар, тезда жим бўлиб қоларди, ўшанда мен бизнинг мамлакатимизга ёшларнинг халқаро учрашувига келган жанубий вьетнамлик қиз Чонг Нгок Лиен билан учрашганимни эслардим. АҚШ армиясининг солдатлари Куангнгай вилоятидаги унинг жонажон қишлоғини «стратегияли қишлоқ» деб номладилар. Тиканли симлар билан уч қатор қилиб ўрашди, ҳамма ёғини миналаштирилиб, чуқур ғов ковлашди, тиш-тирноғигача қуролланган қўриқчи қўйилди — хўш унинг концлагердан нимаси кам? Қиз қўриқчилар назоратида деҳқонлар бир кунда икки-уч марта далага чиқишади деб айтувди. Кимки уларнинг гапига сўз қайтардими бўлди ўч олишарди дерди, концлагерь эмасми? Шундай воқеа бўлган экан: жазоловчилар қишлоқнинг барча аҳолисини ҳайдашиб кўл ёнига олиб келишибди ва уларни атрофи тиконли сим билан ўралган кўл ичида уч кеча-кундуз туришга мажбур қилишибди — хўш, бу ҳам концлагернинг ўзи эмасми? Болаларни отишиб жасадларини эса ўша тиконли симларга осиб қўйишибди, унинг концлагердан қаери кам?

Лиен қочиб кетишга муяссар бўлиб, партизанларга қўшилиб олибди. Лекин тезда яна дўзах девори ёнига қўйилибди: навбатдаги топшириқни бажараётганда ушлаб олишибди-да турмага ташлашибди. Аввал маҳаллий, сўнгра эса Хюэнинг даҳшатли қамоқхонасига жўнатишди. Қизни америкалик офицер сўроқ қилибди. У қизни роса қийноқ азобидан йиқилиб, яна хушига келган пайтда сўроққа тутаркан. Жаллодлар симчивиқни қиздиришиб қизнинг баданини куйдиришибди, шипга осиб қўйишибди. Куннинг жазирама иссиқ пайтида ўткир найзали темир панжара ичида туришга мажбур этишди. Қийноқ билан ҳам ватанпарвар қизнинг айбини бўйнига қўйдириша олмагандан кейин ичида мутлақо у ёқ-бу ёққа қимирлаб бўлмайдиган торгина тошқоп ичига жойлаштириб қўйишди. Қиз ана шу даҳшатли тошқоп ичида ҳаётининг 300 га яқин кунини азоб-уқубатда ўтказди. Бироқ унинг руҳи букилмади.

АҚШ армиясининг Сонгмидаги ваҳшийлигичи? Ахир шу «стратегия»нинг натижаси эмасми, бу Освенцимдан ҳам ўтиб тушмадими?

Юра ороли... Бу ном греклар учун бугунги кунда даҳшатли жойдан бири бўлиб қолди. Бу ердаги маҳбуслар шундай ҳисоб-чўт билан ҳисобланиб тош қоплар ичида сақланадики, унга тушган одам тирик чиқиб кета олмайди. Бугунги кунда неофашистларнинг Жанубий Африка Республикасидаги дўзахининг филиали ишлаб турибди.

Ғарбий Германияда тентак фюрернинг муҳлислари камайганича йўқ. Бир неча ўн йил илгариги каби Мюнхен пивохоналарида идишларни уриштиришиб яна эски Германия «...Маасдан Мемелгача, Эчдан Бельтгача» деган гимнининг текстини қўзғатишмоқда. «Чегарада 1939 йилнинг рейхини тиклаш» даъвати янграмоқда. Бундесвер учун ядро қуролига талаб илгари сурилмоқда. «Германиянинг тоза қони» ҳақидаги тарихий дод-войи яна эшитила бошланмоқда. Адольф II ва унинг НДПдаги уришқоқ ҳарбийлари янги «салб юриши»га тайёргарлик кўришмоқда.

...Дўзахнинг номи турлича — улар жуда кўп: Освенцим, Юра, Сонгми... Лекин дўзах қуйқалари билишса керак — Нюрнберг Освенцимдан кейингиси эди.

О. ТРОФИМОВА,
(АПН).

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 339323, Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283, Партия турмуши — 333469, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331216, Халқаро ҳаёт — 337604, Коммунистик тарбия — 331455, Саноат капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 337221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 332347, Оммавий ишлар ва хатлар — 338679, 333553, Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343, Корректура — 337162, Эълонлар — 338142, Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ, Андижон -48—85, Бухоро 3—31—42, Қарши 38—42, Наманган 46—60 Нукус -42—62, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Фарғона 41—88, Урганч 34—55, Гулистон — 22—09.